Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/25-238/32
Podgorica, 13.06.2025. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA JU CENTAR ZA OČUVANJE I RAZVOJ KULTURE MANJINA CRNE GORE ZA 2024.GODINU

(Konačni izvještaj)

Podgorica, jun 2025. godine

SADRŽAJ:

I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE.....3
II OPŠTI DIO 12
2.1. PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE 12
2.2. OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE 12
2.3. NADLEŽNOST SUBJEKTA REVIZIJE.....12
2.4. ORGANIZACIJA I ORGANI SUBJEKTA REVIZIJE.....13
2.5 VRSTA REVIZIJE 15
2.6 PREDMET I OBUHVAT REVIZIJE.....15
2.7 CILJ REVIZIJE.....15
2.8 KRITERIJUMI REVIZIJE.....16
2. 9 METODE VRŠENJA REVIZIJE.....18
2.10 VRIJEME VRŠENJA REVIZIJE 18
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....19
3.1 SISTEM UNUTRAŠNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA.....19
3.2 RAČUNOVODSTVENE EVIDENCIJE.....21
3.3. POPIS I EVIDENTIRANJE IMOVINE.....21
3. 4 NOVČANA SREDSTVA NA RAČUNIMA KOD POSLOVNIH BANAKA 23
3.5 BLAGAJNIČKO POSLOVANJE 25
3.6 FINANSISJKI PLAN I PROGRAM RADA CENTRA i AKTIVNOSTI SAVJETA CENTRA U DIJELU FINANSIJSKOG POSLOVANJA.....25
3.7 FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 28
3.8 PRIMICI 32
3.8.1 PREUSMJERAVANJE SREDSTAVA 33
3.9 IZDACI.....33
3.10 ZAPOŠLJAVANJE.....45
3.11 JAVNE NABAVKE.....46
3.12 SUDSKI SPOROVI 48
3.13 KANCELARIJSKO POSLOVANJE.....48

I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije br.04-035/25-238/2 od 27.01.2025.godine, izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024. godinu.

Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti, Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 100-999).

Državna revizorska institucija je poštovala etičke zahtjeve, planirala i izvršila reviziju na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da li su finansijski izvještaji subjekta revizije sačinjeni i prezentovani, u svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da li je poslovanje subjekta revizije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.
Revizija je obezbijedila vršenje postupaka kako bi se dobilo dovoljno adekvatnih dokaza na kojima se zasniva izraženo mišljenje.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo subjekta revizije odgovorno je za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li je finansijski izvještaj JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore, br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine, a shodno članu 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Zoran Jelić – rukovodilac Kolegijuma i senator dr Milan Dabović-član Kolegijuma na sjednici održanoj 13.06.2025.godine, usvojio je

KONAČNI IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
JU CENTAR ZA OČUVANJE I RAZVOJ KULTURE MANJINA CRNE GORE
ZA 2024.GODINU

a) Finansijskom revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu, nadležni Kolegijum DRI stekao je razumno uvjerenje, da je isti u svim materijalnim aspektima pripremljen na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.
Za finansijsku reviziju je određena ukupna materijalnost u iznosu od 6.516,60€ (1,95% ukupnih izdataka Centra koji iznose 334.184,56€).
Na osnovu navedenog, nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje na Godišnji finansijski izvještaj JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu, sa skretanjem pažnje** na navedeno u preporukama F1 i F2.

b) Revizijom pravilnosti je utvrđeno je da JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore nije finansijske transakcije i druge aktivnosti u svim materijalnim aspektima uskladila sa zakonima i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Revizijom su utvrđene neusklađenosti poslovanja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore sa: Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Zakonom o radu, Zakonom o javnim nabavkama, Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki, Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, kao i Statutom Centra, pa u skladu sa tim, a imajući vidu da slučajevi neusklađenosti imaju materijalni, ali ne i prožimajući karakter, nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje na pravilnost poslovanja** JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godnu.

NALAZI I PREPORUKE

Finansijska revizija

Skretanje pažnje[1]

Nalaz

- Uvidom u prezentovanu dokumentaciju vezanu za plaćanja sa pozicije 4319, utvrđeno je da je Centar tokom 2024.godine, vršio plaćanje svih izdataka (osim bruto zarada, doprinosa na teret poslodavca i dijela naknada) iz sredstava opredijeljenih na poziciji 4319, koja je Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština predviđena za plaćanje ostalih transfera institucijama. Centar je navedene izdatke evidentirao u Glavnoj knjizi po budžetskim pozicijama u zavisnosti od vrste izdatka (osim dijela izdataka koji se uglavnom odnose na konsultantske usluge, koji nijesu evidentirani u skladu sa Pravilnikom), dok ih je u Izvještaju o novčanim tokovima iskazao u zbirnom iznosu na poziciji 4319 - ostali transferi institucijama, kako su i planirani godišnjim Zakonom o budžetu Crne Gore koji se odnosi na poslovanje Centra, a ne po vrsti izdatka. Navedeni način planiranja sredstava i izvještavanja o trošenju istih, može dovesti u pitanje transparentnost izvještavanja o trošenju opredijeljenih budžetskih sredstava Centra, imajući u vidu i da je izvršenje određenih vrsta izdataka veće u odnosu na plan istih (npr. izdaci za službena putovanja).

Preporuka F1

- **Centar treba da u koordinaciji sa nadležnim Ministarstvom preduzme aktivnosti u dijelu planiranja sredstava, kako bi se obezbijedilo da se sredstva za rad Centra planiraju po budžetskim pozicijama u zavisnosti od vrste izdatka u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, u cilju pravilnog evidentiranja istih u poslovnim knjigama i transparentnijeg izvještavanja o trošenju opredijeljenih budžetskih sredstava Centra.**

  U Izjašnjenju[2] na Preliminarni izvještaj o reviziji subjekt revizije, između ostalog, navodi: „*Centar će u najkraćem roku u saradnji sa resornim ministarstvom preduzeti aktivnosti u dijelu planiranja sredstava za narednu budžetsku godinu, kako bi se obezbijedilo da se sredstva za rad Centra planiraju po budžetskim pozicijama u zavisnosti od vrste izdatka.*“

Nalaz

- Centar nije prilive sredstava po osnovu ostalih transfera institucijama sa Glavnog računa državnog trezora na sopstveni žiro račun, računovodstveno evidentirao na konto odloženih prihoda, što je bio u obavezi imajući u vidu načelo uzročnosti primitaka i izdataka.

Preporuka F2

- **Subjekt revizije treba da u cilju poštovanja načela uzročnosti primitaka i izdataka, prilive sredstava sa Glavnog računa državnog trezora na sopstveni žiro račun, računovodstveno evidentira na konto odloženih prihoda, a da priznavanje prihoda vrši kada nastanu izdaci.**

[1] Čl. 83 Uputstva o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti

[2] Izjašnjenje subjekta revizije br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine

U Izjašnjenju[3] na Preliminarni izvještaj o reviziji subjekt revizije, između ostalog, navodi: „*U cilju poštovanja načela uzročnosti u narednom periodu u glavnoj knjizi dodatno ćemo evidentirati prihode na konto odloženih prihoda, u skladu sa načelom uzročnosti primitaka i izdataka.*“

Revizija pravilnosti

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Centar nije utvrdio poslovne ciljeve subjekta kojim rukovodi, kao ni program za ostvarivanje poslovnih ciljeva i nije odredio lice odgovorno za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola (koje treba da bude rukovodilac organizacione jedinice u čijoj nadležnosti je obavljanje opštih poslova i poslova finansija subjekta), što nije u skladu sa članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru. Takođe, revizijom je utvrđeno da su nalozi za službena putovanja, kao i nalozi za korišćenje vozila, izdati na ime direktora Centra, potpisivani od strane istog u svojstvu nalogodavca i podnosioca računa, pa se konstatuje da Centar nije obezbijedio razdvajanje dužnosti u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

Preporuka P1

- **Subjekt revizije je dužan da sprovede sve aktivnosti definisane članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, kao i da obezbijedi razdvajanje odgovornosti u dijelu potpisivanja akata vezano za ostvarivanje prava direktora, na način propisan odredbama člana 15 navedenog Zakona, u cilju dosljedne primjene istog.**

Nalaz

- U postupku revizije od strane Centra nijesu prezentovani dokazi o donošenju finansijskog plana Centra, kao ni akt o usvajanju Izvještaja o finansijskom poslovanju Centra za 2024.godinu od strane Savjeta, što nije u skladu sa članom 10 Statuta Centra (član10), kojim je, između ostalog, propisano da Savjet, donosi program rada i finansijski plan Centra, razmatra i usvaja izvještaje o radu Centra i izvještaje o finansijskom poslovanju Centra.

Preporuka P2

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da Savjet Centra sprovodi sve aktivnosti utvrđene Statutom Centra (član 10) u dijelu razmatranja i donošenja akata vezanih za planiranje i izvještavanje Centra (finansijski plan, izvještaj o finansijskom poslovanju) i drugih akata.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Centar dostavio Godišnji finansijski izvještaj za 2024.godinu Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava (nadležnoj potrošačkoj jedinici), dana 26.02.2025.godine, što nije u

[3] Izjašnjenje subjekta revizije br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine

skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.

Preporuka P3

- **Subjekt revizije treba da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja nadležnom Ministarstvu u roku predviđenim članom 3 stav 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je direktor Centra izdavao nalog za korišćenje vozila (obrazac PN3), koji nije predviđen Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore. Takođe, u postupku revizije subjekt revizije nije prezentovao dokaze da je direktor Centra odredio broj prevoznih sredstava neophodan za nesmetan rad organa u skladu sa članom 4a navedene Uredbe.

Preporuka P4

- **Direktor Centra treba da izdaje putne naloge za službeno i drugo vozilo na obrascima propisanim Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, kao i da odredi broj prevoznih sredstava neophodan za nesmetan rad organa u skladu sa članom 4a, navedene Uredbe.**

  U Izjašnjenju[4] na Preliminarni izvještaj o reviziji subjekt revizije, između ostalog, navodi: „*Centar je preduzeo aktivnosti na izmjeni obrasca.*“

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Centar nije izvršio isknjižavanje rashodovane opreme iz poslovnih knjiga, shodno Rješenju direktora o otpisu neispravne pokretne imovine, donijetom na predlog Komisije za popis imovine.

Preporuka P5

- **Subjekt revizije treba da sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama po osnovu isknjižavanja rashodovane opreme, shodno Rješenju o otpisu neispravne pokretne imovine.**

Nalaz

- Uvidom u analitičku evidenciju osnovnih sredstava Centra (excel tabele) utvrđeno je da iste sadrže vijek trajanja sredstva, nabavnu vrijednost, ispravku vrijednosti i sadašnju vrijednost, ali ne i amortizacionu stopu, kao ni amortizaciju za tekuću godinu po svakom osnovnom sredstvu.

Preporuka P6

- **Preporučuje se subjektu revizije da u analitičkoj evidenciji imovine iskaže i amortizacionu stopu, kao i godišnju amortizaciju za svako osnovno sredstvo u cilju iskazivanja godišnje amortizacije po vrsti imovine.**

[4] Izjašnjenje subjekta revizije br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Centar tokom 2024.godine vršio plaćanje izdataka na ime zakupa stana za potrebe direktora Centra. Uvidom u Odluku donijetu od strane Savjeta u vezi sa navedenim, utvrđeno je da je ista donijeta pozivanjem na nadležnosti Savjeta utvrđene Statutom Centra, ali istom nije definisan osnov za ostvarivanje prava direktora na plaćanje zakupa stana van mjesta prebivališta. Uslovi, način ostvarivanja i visina naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru nastalih u vezi sa radom utvrđeni su Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

Preporuka P7

- **Subjekt revizije treba da naknade troškova nastalih u vezi sa radom zaposlenih, isplaćuje u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, ukoliko isto nije bliže uređeno drugim propisom.**

  U Izjašnjenju[5] na Preliminarni izvještaj o reviziji subjekt revizije, između ostalog, navodi: „*Centar će uskladiti poslovanje u skladu sa datom preporukom.*“

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Centar u većini slučajeva u okviru naloga za službena putovanja obračunavao i isplaćivao troškove reprezentacije, iako isti nijesu predviđeni Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao trošak nastao u vezi sa službenim putovanjem. Takođe, revizijom je utvrđeno da su licu angažovanom po osnovu Ugovora o djelu (vozaču), kao i predsjedniku i članovima Savjeta, isplaćivane dnevnice i ostali troškovi sa službenog puta (korišćenje sopstvenog vozila, putarina, taxi usluge), iako isti nijesu zaposleni Centra već ih je Vlada imenovala za članove Savjeta, pri čemu je putne naloge za iste, potpisivao direktor Centra kao nalogodavac.

Preporuka P8

- **Subjekt revizije treba da vrši obračun i isplatu troškova službenih putovanja samo zaposlenim licima Centra i u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.**

Nalaz

- Centar je tokom 2024.godine angažovao lice po ugovoru o djelu za obavljanje poslova vozača, pri čemu nije aktom o sistematizaciji utvrdio navedeno radno mjesto, imajući u vidu neophodnost vršenja navedenih poslova za potrebe redovnih aktivnosti Centra. Zaključivanje ugovora o djelu definisano je članom 669 Zakona o obligacionim odnosima.

Preporuka P9

- **Subjekt revizije treba da ugovore o djelu zaključuje u skladu sa članom 669 Zakona o obligacionim odnosima, a za poslove koji zahtijevaju angažovanje tokom cijele godine i neophodni su za obavljanje redovnih aktivnosti sistematizuje radno mjesto i zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o djelu.**

  U Izjašnjenju[6] na Preliminarni izvještaj o reviziji subjekt revizije, između ostalog, navodi: „*Potreba za izmjenama akta o sistematizaciji će i formalno-pravno biti upućena u skladu sa propisanom procedurom.*“

[5] Izjašnjenje subjekta revizije br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine

[6] Izjašnjenje subjekta revizije br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da ugovorom o radu direktora, kao ni aneksom ugovora o radu koji je zaključen u 2024.godini, nije definisano vrijeme na koje se zaključuje ugovor, što nije u skladu sa članom 31 Zakona o radu, kojim je vrijeme na koje se zaključuje ugovor propisan kao obavezan element sadržine ugovora o radu. Takođe, Centar je tokom 2024.godine zaključio ugovor o privremeno-povremenim poslovima sa istim licem na period duži od 120 radnih dana u kalendarskoj godini, što nije u skladu sa članom 200 navedenog Zakona, dok je uvidom u Ugovor o dopunskom radu koji je Centar zaključio sa jednim licem, utvrđeno je da je istim definisano da izvršilac obavlja posao svakog radnog dana u trajanju od najviše 20 radnih sati nedeljno, pri čemu nijesu navedeni podaci o radnom vremenu vršenja dopunskog rada, na način propisan članom 200 navedenog Zakona.

Preporuka P10

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o radu i ugovore o dopunskom radu koji sadrže sve elemente propisane odredbama člana 31 i 202 Zakona o radu, kao i ugovore o privremeno-povremenim poslovima na način kako je to propisano članom 200 navedenog Zakona.**

Nalaz

- Centar nije prezentovao potvrde o radno-pravnom statusu angažovanih lica po ugovorima, pa se nije moglo utvrditi da li su poreske obaveze ispravno obračunate, budući da se obračun poreskih obaveza razlikuje kod zaposlenih i nezaposlenih lica.

Preporuka P11

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja lica po ugovorima treba da obezbijedi podatke o radno pravnom statusu istih u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Centar izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima (IOPPD obrasce) za 2024.godinu dostavljao nadležnom poreskom organu, ali ne u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (do 15-og u mjesecu za prethodni obračunski period).

Preporuka P12

- **Subjekt revizije je dužan da IOPPD obrasce dostavlja nadležnom organu u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.**

  U Izjašnjenju[7] na Preliminarni izvještaj o reviziji subjekt revizije, između ostalog, navodi: „*Centar je otpočeo dostavljanje IOPPD obraazaca nadležnom organu u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika .*“

[7] Izjašnjenje subjekta revizije br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine

Nalaz

- Uvidom u fakture za nabavku usluga tehničke podrške za realizaciju programskih aktivnosti i ponude u vezi sa istim, utvrđena je neuporedivost istih budući da su opisi na fakturi ili zbirno prikazani ili opis nije identičan sa istim u ponudi. Takođe, subjekt revizije je prilikom nabavki određenih usluga, od ponuđača zahtijevao pružanje istih sa manje bitnim karakteristikama od predviđenih (što je u skladu sa zahtjevom za dostavljanje ponuda), u vezi sa čim nije prezentovan pisani zahtjev.

Preporuka P13

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi uporedivost faktura sa ponudom ili u slučaju nemogućnosti (zbog potrebe da se za neku stavku tehničke specifikacije koristi manje karakteristika od predviđenih) da obezbijedi pisani zahtjev i uporedivost faktura sa istim.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Centar tokom 2024.godine, ostvario ukupne izdatke po osnovu reprezentacije u iznosu od 11.044,01€, pa se konstatuje da nije sproveo odgovarajući postupak nabavke po osnovu izdataka za reprezentaciju u skladu sa vrijednosnim razredom shodno članu 26 i 27 Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki, budući da su sve nabavke po osnovu reprezentacije izvršene direktnom nabavkom.

Preporuka P14

- **Subjekt revizije treba da vrši nabavke po postupcima koji su predviđeni za određeni vrijednosni razred u skladu sa članom 26 i 27 Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki.**

  U Izjašnjenju[8] na Preliminarni izvještaj o reviziji subjekt revizije, između ostalog, navodi: „*Troškovi reprezentacije koju je koristio direktor u skladu sa Internim pravilom o ostvarivanju prava na reprezentaciju, su evidentirana kroz CEJN. Ostali troškovi su nastali prilikom realizacije programskih aktivnosti i predstavljaju trošak koji se vezuje strukturalno za osnovnu djelatnost Centra.*“

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Centar u Glavnoj knjizi nije evidentirao transakcije koje se odnose na devizni žiro račun, već je prenos sredstava sa tekućeg na devizni žiro račun evidentirao na izdatke.

Preporuka P15

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju o svim žiro računima preko kojih obavlja poslovne transakcije.**

[8] Izjašnjenje subjekta revizije br.01-038/25-156/1 od 26.05.2025.godine

Nalaz

- Uvidom u prezentovanu dokumentaciju u vezi sa planiranim i ostvarenim programskim aktivnostima Centra, utvrđeno je da Centar nije realizovao veliki broj planiranih aktivnosti (posebno u dijelu muzičke aktivnosti i filmsko-muzičke video produkcije), dok je realizovao određene aktivnosti koje nijesu planirane (posebno u dijelu muzičkih programa). Centar nije donio interni akt u vezi planiranja programskih aktivnosti, iako isto predstavlja osnovnu djelatnost subjekta revizije.

Preporuka P16

- **Preporučuje se subjektu revizije da u skladu sa utvrđenim nadležnostima, internim aktom uredi način planiranja godišnjeg Programa rada u cilju realnije realizacije istog, a ukoliko u toku godine dođe do većeg odstupanja planiranih aktivnosti da izvrši korekciju (izmjene i dopune).**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Centar objavljivao obavještenja o realizovanim programskim aktivnostima na zvaničnom sajtu, ali angažovana lica nijesu sačinjavala izvještaje o sprovedenim aktivnostima, niti je ugovorima definisana obaveza sačinjavanja istih.

Preporuka P17

- **Preporučuje se subjektu revizije da ugovorima o realizaciji programskih aktivnosti definiše obavezu sačinjavanja izvještaja o realizovanim aktivnostima u cilju transparentnijeg izvještavanja o realizaciji ugovorenih aktivnosti.**

Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu namijenjen je rukovodstvu subjekta revizije, Skupštini Crne Gore, Vladi Crne Gore i zainteresovanoj javnosti.

Subjekt revizije je dužan da, putem aplikacije DRI za praćenje preporuka (Registar preporuka), u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji, odnosno najkasnije do 13.07.2025.godine, dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Akcioni plan za realizaciju preporuka, a u roku od šest mjeseci, odnosno najkasnije do 13.12.2025.godine, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

Shodno Protokolu o saradnji između Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije, konačni Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu, dostavlja se Skupštini Crne Gore i Odboru za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, na upoznavanje.

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Zoran Jelić

II OPŠTI DIO

2.1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2025.godinu, DRI br."I" 06-038/24-282 od 26.12.2024. godine, "I" 06-038/25-13 od 21.02.2025 godine, "I" 06-038/25-13/2 od 17.04.2025. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br.04-035/25-238/2 od 27.01.2025.godine.

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15, 094/24);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI 100-999).

2.2. Opšti podaci o subjektu revizije

JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore je ustanova koju je osnovala Vlada Crne Gore, Odlukom od 17.05.2007.godine, dok je postojeća JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore (u daljem tekstu: Centar, odnosno skraćeni naziv CEKUM) organizovana shodno Odluci Vlade Crne Gore od 30.09.2017.godine.
Centar ima svojstvo pravnog lica.
Centar se upisuje u Centralni registar privrednih subjekata.
Sjedište Centra je u Podgorici, na adresi Novaka Miloševa br. 6/2.
Organi Centra su Savjet, koji upravlja Centrom i direktor, koji rukovodi Centrom.
Predsjednik Savjeta Centra je g-din Marko Gorvoković, dok su članovi Savjeta: g-din Alban Gjon, g-din Eldin Pepić i g-din Kolja Ljuljđuraj.
Direktor Centra do prve polovine aprila 2024.godine bio je g-din Salko Luboder, a od druge polovine aprila 2024.godine direktor Centra je g-din Gzim Hajdinaga.

2.3. Nadležnost subjekta revizije

Centar obavlja djelatnost utvrđenu Odlukom o organizovanju Javne ustanove Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina. Shodno Odluci, djelatnost Centra je:

- promocija i zaštita manjinskih prava;

- podsticanje očuvanja, razvoja i izražavanja kulture manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori;
- podsticanje duha tolerancije i međukulturnog dijaloga i uzajamnog poštovanja i razumijevanja;
- očuvanje, razvoj i izražavanje kulture manjina;
- realizacija i distribucija programa i organizovanje manifestacija iz svih oblasti umjetnosti (likovne, pozorišne, književnosti, filma i dr.) koje se odnose na pripadnike i institucije manjina Crne Gore;
- animacioni rad sa pripadnicima manjina Crne Gore, kroz organizovanje razgovora, seminara, tečajeva, predavanja, tribina, promocija i dr;
- organizovanje stručnih gostovanja, kao i boravka umjetnika iz zemlje i inostranstva koji su od značaja za kulturu pripadnika manjina Crne Gore;
- podržavanje istraživačkih projekata iz oblasti kulture manjina Crne Gore;
- pružanje finansijske podrške institucijama i asocijacijama iz oblasti kulture (biblioteka, galerija, nevladine organizacije i dr.) na teritoriji Crne Gore koje su od značaja za kulturu manjina;
- finansiranje projekata koji su od značaja za kulturu pripadnika manjina Crne Gore;
- podržavanje i razvijanje saradnje sa ustanovama kulture i drugim institucijama sličnog tipa u zemlji i inostranstvu;
- podržavanje i pomaganje institucija u Crnoj Gori koje rade na unapređenju masovne kulture i kulturno-umjetničkog amaterizma pripadnika manjina Crne Gore;
- podržavanje slobodne umjetničke inicijative svih pripadnika manjina Crne Gore u svim vidovima umjetničkih aktivnosti;
- izdavanje stručne literature i drugih publikacija iz djelokruga rada Centra;
- izdavanje časopisa iz oblasti kulture i umjetnosti manjina Crne Gore;
- formiranje informativnih sadržaja za oblast kulture manjina Crne Gore;
- obavljanje i drugih poslova u skladu sa zakonom.

Shodno Statutu, poslovanje Centra planira se u skladu programom rada Centra i finansijskim planom Centra, koji se donose na početku godine, a najkasnije do 31. januara za tekuću godinu. Godišnji izvještaj o radu Centra dostavlja se nadležnom Ministarstvu, najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.

2.4. Organizacija i organi subjekta revizije

Organi Centra su: Savjet i direktor.

Savjet upravlja Centrom. Savjet ima pet članova, i to: predsjednika i četiri člana od kojih je jedan iz reda zaposlenih u Centru. Za člana Savjeta, osim člana Savjeta iz reda zaposlenih, imenuju se afirmisani stvaraoci i stručnjaci iz oblasti koja je od neposrednog značaja za razvoj kulture manjina. Savjet imenuje i razrješava Vlada Crne Gore na predlog Ministarstva, na period od četiri godine.

Statutom Centra, utvrđeno je da u skladu sa Zakonom o kulturi, Savjet:

- donosi Statut Centra;
- utvrđuje poslovnu politiku i programsku koncepciju razvoja Centra;
- donosi program rada Centra;
- donosi finansijski plan Centra;
- razmatra i usvaja izvještaje o radu Centra i izvještaje o finansijskom poslovanju Centra;
- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druge opšte akte Centra;
- predlaže osnivaču statusne promjene;
- donosi Poslovnik o radu Savjeta;
- donosi odluke o raspolaganju sredstvima Centra čija vrijednost prelazi iznos 15 000,00 eura;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Direktor rukovodi Centrom. Direktora imenuje i razrješava Vlada na predlog Ministarstva, ne period od četiri godine. Za direktora se imenuje afirmisani umjetnik ili stručnjak u kulturi iz oblasti od značaja za razvoj kulture manjina.
Statutom Centra, utvrđeno je da u skladu sa Zakonom o kulturi, direktor:

- predlaže Statut Centra;
- organizuje rad i vodi poslovanje Centra;
- predstavlja i zastupa Centar;
- odgovoran je za zakonitost rada Centra;
- predlaže poslovnu politiku i programsku koncepciju razvoja Centra;
- predlaže akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Centra i druge opšte akte koje donosi Savjet;
- predlaže program rada Centra i finansijski plan Centra;
- podnosi Savjetu izvještaje o radu Centra i izvještaje o finansijskom poslovanju Centra;
- izvršava odluke Savjeta;
- donosi opšte akte koji nijesu u nadležnosti Savjeta;
- stara se o obezbjeđivanju uslova i sredstava za ostvarivanje programa rada Centra;
- u skladu sa zakonom, do odluke nadležnog organa, obustavlja od izvršenja odluke Savjeta za koje smatra da su nezakonite;
- postavlja i razrješava rukovodioce unutrašnjih organizacionih jedinica Centra;
- odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa u Centru;
- podnosi zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka;
- donosi odluke o raspolaganju sredstvima Centra do vrijednosti 15 000,00 eura;
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, Statutom i drugim opštim aktima.

Direktor može prenijeti pojedina ovlašćenja za zastupanje Centra na sekretara Centra, druge zaposlene ili lica izvan Centra.

Shodno Statutu, Direktor učestvuje u radu Savjeta, bez prava odlučivanja.

Centar ima sekretara. **Sekretar Centra** koordinira unutrašnje organizacione jedinice i druge administrativne aktivnosti i vrši druge poslove u skladu sa statutom i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.
Sekretar Centar zastupa i predstavlja Centar u slučaju odsutnosti direktora Centra.

Unutrašnja organizacija Centra, sistematizacija radnih mjesta, uslovi za njihovo obavljanje, broj mjesta i opis poslova po radnom mjestu utvrđeni su aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta donosi Savjet Centra, na predlog direktora Centra.

Saglasnost na Statut i akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Centra daje Vlada, na predlog nadležnog Ministarstva.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Centra, utvrđene su sljedeće organizacione jedinice:

- Služba za stručne, organizacione i produkcijske poslove i
- Služba za opšte i finansijske poslove.

Finansijsko-računovodstveni poslovi za potrebe Centra vrše se u Službi za opšte poslove i finansije.

2.5 Vrsta revizije

Državna revizorska institucija je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja istog sa zakonskom i drugom regulativom.

2.6 Predmet i obuhvat revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim propisima.

2.7 Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome da li su:

- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja;
- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.8 Kriterijumi revizije

Za **finansijsku reviziju** identifikovani su sljedeći kriterijumi:

- MRS za javni sektor;
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2024.godinu ("Sl.list Crne Gore", br.124/23 od 31.12.2023, 086/24 od 10.09.2024);
- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore", br.020/14 od 25.04.2014,... 125/23 od 31.12.2023);
- Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave ("Sl. list Crne Gore", br. 023/14 od 30.05.2014, ..., 047/24 od 20.05.2024);
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština („Sl. list Crne Gore", br.072/16 od 18.11.2016,... 080/21 od 23.07.2021);
- Uputstvo o radu Državnog trezora („Sl.list Crne Gore", br. 053/14 od 19.12.2014,...032/24 od 08.04.2024).

Za **reviziju pravilnosti** identifikovani su sljedeći kriterijumi:

- Zakon o kulturi ("Sl.list Crne Gore", br. 049/08 od 15.08.2008,..., 038/12 od 19.07.2012);
- Zakon o manjinskim pravima i slobodama („Sl.list RCG", br. 031/06 od 12.05.2006, ...,"Sl.list Crne Gore" , br. 002/11 od 12.01.2011, ..., 031/17 od 12.05.2017);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2024.godinu ("Sl.list Crne Gore", br.124/23 od 31.12.2023, 086/24 od 10.09.2024);
- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore", br.020/14 od 25.04.2014,... 125/23 od 31.12.2023);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore", br. 074/19 od 30.12.2019, 077/24 od 05.08.2024, 084/24 od 06.09.2024, 086/24 od 10.09.2024);
- Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Sl. list Crne Gore", br. 024/19 od 22.04.2019);
- Zakon o evidencijama u oblasti rada i zapošljavanja ("Sl. list RCG, br.069/03 od 25.12.2003, "Sl.list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010, ... ,045/12 od 17.08.2012);
- Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Sl. list Crne Gore", br. 016/16 od 08.03.2016, ..., 048/24 od 24.05.2024, 084/24 od 06.09.2024);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list Crne Gore", br. 047/08 od 07.08.2008, ..., 022/17 od 03.04.2017);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG", br.065/01 od 31.12.2001,...,004/07 od 24.01.2007, i „Sl. list CG", br.086/09 od 25.12.2009,..., 152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG", br. 013/07 od 18.12.2007,...,152/22 od 30.12.2022, 094/24 od 30.09.2024);
- Zakon o državnoj imovini („Sl. list Crne Gore", br.021/09 od 20.03.2009, 040/11 od 08.08.2011);

- Zakon o javnim nabavkama („Sl. list Crne Gore“, br. 074/19 od 30.12.2019, ..., 084/24 od 06.09.2024) i podzakonski akti za primjenu istog;
- Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list Crne Gore“, br.075/18 od 23.11.2018);
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Sl.list Crne Gore”, br. 049/08 od 15.08.2008, ..., 055/16 od 17.08.2016);
- Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini („Sl. list Crne Gore“, br.013/10 od 12.03.2010);
- Uredba o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore („Sl. list Crne Gore“, br.021/10 od 23.04.2010, ..., 010/22 od 27.01.2022);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list Crne Gore“, br. 040/16 od 30.06.2016, ..., 108/20 od 06.11.2020);
- Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru (“Sl. list Crne Gore”, br. 096/21 od 10.09.2021, 134/22 od 07.12.2022);
- Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave ("Sl. list Crne Gore", br. 023/14 od 30.05.2014, ..., 047/24 od 20.05.2024);
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština („Sl. list Crne Gore“, br.072/16 od 18.11.2016,... 080/21 od 23.07.2021);
- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl. list RCG“, br.032/03 od 26.05.2003);
- Pravilnik o načinu uspostavljanja i unapređenja upravljanja i kontrola u javnom sektoru („Sl. list Crne Gore, br.071/19 od 25.12.2019);
- Pravilnik o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrola ("Službeni list Crne Gore", br. 037/10 od 09.07.2010),
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list Crne Gore”, br.076/10 od 23.12.2010,...,061/21 od 09.06.2021, ..., 068/24 od 19.07.2024);
- Uputstvo o radu Državnog trezora („Sl.list Crne Gore“, br. 053/14 od 19.12.2014,...032/24 od 08.04.2024);
- Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini („Sl. list Crne Gore“, br.047/11 od 23.09.2011);
- Uputstvo o načinu obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa iz i na lična primanja po osnovu zaposlenja ("Sl. list RCG", br. 081/06 od 29.12.2006, "Sl.list CG", br. 045/08 od 31.07.2008, ..., 103/24 od 25.10.2024);
- Uputstvo o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja („Sl. list Crne Gore“, br.059/19 od 23.10.2019,..., 003/20 od 23.01.2020);

- Odluka o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad člana radnog tijela ili drugog obika rada („Sl.list Crne Gore“, br. 026/12 od 24.05.2012, …, 078/22 od 25.07.2022);
- Odluka o otpremnini zaposlenih u javnom sektoru („Sl.list Crne Gore“, br. 032/16 od 20.05.2016, …, 013/23 od 03.02.2023);
- Opšti kolektivni ugovor („Sl. list Crne Gore“, br. 150/22 od 30.12.2022);
- Granski kolektivni ugovor za oblast kulture ("Sl.list Crne Gore”, br. 064/16 od 10.10.2016, 035/23 od 27.03.2023);
- Odluka o organizovanju Javne ustanove Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina (“Sl.list Crne Gore br. 060/17 od 30.09.2017);
- Statut Centra;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji subjekta revizije;
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

2. 9 Metode vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije. U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekata revizije i njihovog okruženja uključujući i interne kontrole.
Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza, proučena je pravna regulativa, interni akti, kao i dokumentacija o poslovanju JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore. U postupku revizije provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je primjena zakonske i druge regulative, s ciljem utvrđivanja da li je poslovanje JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore u skladu sa važećom regulativom.
Materijalnost je za finansijsku reviziju, shodno metodologiji DRI i profesionalnom prosuđivanju utvrđena u iznosu od **6.516,60€** tj. **1,95%** ukupnih izdataka Centra koji iznose **334.184,56€**.

2.10 Vrijeme vršenja revizije

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu i usklađenosti poslovanja za zakonskom i drugom regulativom je planirana Godišnjim planom revizija DRI za 2025.godinu, kojim je definisano pretpostavljeno vrijeme trajanja revizije od ukupno 50 revizorskih dana.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1 Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola

Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uređuje se sistem unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru Crne Gore, koji obuhvata finansijsko upravljanje i kontrolu i unutrašnju reviziju. Istim je utvrđeno je da je rukovodilac subjekta, odgovoran za ostvarivanje poslovnih ciljeva subjekta i uspostavljanje i razvoj unutrašnje kontrole u subjektu. Subjekt revizije je donio rješenje br.01-100/224-113/2 kojim imenuje direktora Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina kao rukovodioca subjekta za lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola u Centru.
Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije utvrdio poslovne ciljeve subjekta kojim rukovodi, kao ni program za ostvarivanje poslovnih ciljeva i nije odredio lice odgovorno za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola (koje treba da bude rukovodilac organizacione jedinice u čijoj nadležnosti je obavljanje opštih poslova i poslova finansija subjekta), što nije u skladu sa članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

- **Subjekt revizije je dužan da sprovede sve aktivnosti definisane članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, u cilju dosljedne primjene navedenog Zakona.**

Shodno članu 11 Zakona, subjekt revizije nije donio Plan za unaprjeđenje upravljanja i kontrola za 2024.godinu, ali je isti donio za 2025.godinu (br.01-015/24-240/2).

Subjekt revizije nije donio posebnu Knjigu procedura, ali je donio sljedeća interna akta:

- Etički kodeks zaposlenih CEKUM-a br. 200-9/20;
- Interno pravilo o rasporedu radnog vremena, kućnom redu i načinu ulaska-izlaska u prostorije koje koristi JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina br. 200-6/20 od 15.06.2020.godine,
- Interno pravilo o ostvarivanju prava na reprezentaciju br. 200-3/20 od 15.06.2020.godine;
- Interno pravilo o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila br. 200-7/20 od 15.06.2020.godine,
- Interno pravilo o obračunu dnevnica i drugih troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu br. 200-14/20 od 15.06.2020.godine;
- Interno pravilo o evidenciji državne imovine br. 200-4/20 od 15.06.2020.godine;
- Interno pravilo o načinu popunjavanja slobodnih radnih mjesta u JU CEKUM-u br. 200-16/20 od 15.06.2020.godine;
- Odluka o pravu na korišćenje službenih mobilnih telefona br. 200-12/20 od 15.06.2020.godine;
- Interno pravilo za korišćenje mobilnih telefona na teret CEKUM-a br. 01-015/24-464 od 27.12.2024. godine;

- Interno pravilo o visini potrošnje goriva na teret CEKUM-a br. 61 od 28.02.2022. godine;
- Interno pravilo o utvrđivanju naknade spoljnim saradnicima angažovanim za realizaciju spoljnim saradnicima angažovanim za realizaciju programskih aktivnosti br. 62 od 28.02.2022.godine;
- Interno pravilo o kancelarijskom i arhivskom poslovanju br. 200-1/20 od 15.06.2020.godine;
- Interno pravilo za izradu predloga budžeta CEKUM-a br. 200-2/20
- Uputstvo o načinu vođenja evidencije o dolasku na posao i prisustvu na radu br.01-015/25-54 od 19.02.2025.godine itd.

Shodno članu 14 Zakona, subjekt revizije je donio Registar rizika br. 01-015/24-240/1 od oktobra 2024.godine i rješenjem od 24.07.2024.godine odredio samostalnu stručnu saradnicu za pravna pitanja kao lice zaduženo za uspostavljanje registra rizika i za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima u Centru.
Subjekt revizije je u roku dostavio Ministarstvu finansija, Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2024. Godinu (od 30.01.2025.godine).
Shodno članu 52 Zakona, subjekt revizije je rješenjem imenovao lice za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare u Centru za očuvanje i razvoj kulture manjina (od 23.01.2024.godie) i u roku je shodno članu 53 Zakona, dostavio Ministarstvu finansija Izvještaj o obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare u Centru (od 30.01.2025.godine).
Zakonom je definisano da se radi davanja nezavisnog i objektivnog uvjeravanja i pružanja savjetodavnih usluga u cilju doprinosa unaprijeđenju poslovanja subjekta, u subjektu organizuje i obavlja unutrašnja revizija, kao dio sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola.
Članom 49 Zakona je propisano da jedinica za unutrašnju reviziju subjekta koji u skladu sa zakonom vrši nadzor nad drugim subjektom vrši unutrašnju reviziju i kod tog subjekta, ako nema uspostavljenu unutrašnju reviziju. Uredbom o uspostavljanju revizije u javnom sektoru utvrđuje se način i kriterijumi za uspostavljanje unutrašnje revizije u javnom sektoru.
Članom 3 Uredbe je propisano da jedinica za unutrašnju reviziju Ministarstva kulture i medija vrši reviziju Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore. Prema informaciji odgovornog lica subjekta revizije, Ministarstvo kulture i medija nije vršilo unutrašnju reviziju JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore za 2024.godinu.
Shodno članu 8a Zakona o manjinskim pravima i slobodama, nadzor nad radom JU Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore vrši Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Prema informaciji odgovornog lica, nadzor nad radom Centra se vrši kontinuirano na polju finansija (otpuštanje sredstva za osnovnu djelatnost Centra i redovni troškovi, prenos, obavještenja o troškovima programskih aktivnosti, isplata zarada i naknada), uključivanje predstavnika Centra u donošenje različitih akata, planova, strategija i sl. u cilju unapređenja ljudskih i manjinskih prava sa dodatnim akcentom na oblast kulture, i informisanje resora u dijelu realizacije programskih aktivnosti Centra.

3.2 Računovodstvene evidencije

Subjekt revizije posjeduje svoj računovodstveni sistem (Glavna knjiga Centra) koji nije uključen u Glavnu knjigu Trezora, dok su plaćanja vezana za zarade i dio naknada (naknade predsjedniku i članovima Savjeta i licu koje je angažovano Ugovorom o dopunskom radu) sastavni dio Glavne knjige Trezora jer se zahtjevi za plaćanje istih kreiraju preko informacionog sistema Ministarstva finansija –SAP i isti se dostavljaju Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava.

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju, utvrđeno je da je u 2024. godini karnete (mjesečne evidencije o radnim satima zaposlenih), kao i kreiranje zahtjeva za plaćanje preko SAP-a vršilo lice angažovano Ugovorom o dopunskom radu, koje je potpisivalo zahtjeve za plaćanje (kao službenik za ovjeravanje), dok je direktor CEKUMA potpisivao u svojstvu službenika za odobravanje. Navedeni zahtjevi su dostavljani Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava, gdje je načelnica Službe za finansijske poslove iste zahtjeve za plaćanje (nepotpisane primjerke) potpisivala u svojstvu službenika za ovjeravanje, a Ministar Ministarstva ljudskih i manjinskih prava u svojstvu službenika za odobravanje, nakon čega su se zahtjevi za plaćanje zarada i navedenih naknada dostavljali Ministarstvu finansija.

Sva ostala plaćanja se vrše preko žiro računa Centra. Pored Glavne knjige i SAP-a, od pomoćnih evidencija vode se knjiga ulaznih faktura i knjiga putnih naloga.
Shodno izjavi odgovornog lica, subjekt revizije računovodstvene evidencije obezbjeđuje na gotovinskoj osnovi.

U postupku revizije je utvrđeno da su u 2024.godini računovodstvene poslove obavljala dva lica, stručna saradnica-organizator finansijskog poslovanja (sistematizovano radno mjesto) shodno ugovoru o radu i lice angažovano ugovorom o dopunskom radu za period od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine.

3.3. Popis i evidentiranje imovine

Subjekt revizije je donio Interno pravilo o evidenciji državne imovine od 15.06.2020.godine, kojim su uređena pitanja u vezi sa pokretnom i nepokretnom imovinom sa kojom Centar raspolaže, načinom prijema i vođenja evidencije o imovini i načinom prijema i obradom dokumentacije u vezi sa imovinom. Centar obezbjeđuje analitičku evidenciju imovine u excel tabelama, kao i kroz Glavnu knjigu na klasi 0.

Direktor Centra je donio Rješenje o formiranju komisije za popis pokretne i nepokretne imovine JU Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina sa stanjem na dan 31.12.2024.godine.

Komisija za popis koja je imala zadatak da izvrši popis nepokretne i pokretne imovine, blagajne, računa kod banaka, obaveza i usaglasi stvarno sa

knjigovodstvenim stanjem, predala je Izvještaj o izvršenom popisu nepokretne i pokretne imovine Centra od 24.02.2025.godine.
Shodno Izvještaju o popisu, ukupna **nabavna vrijednost** imovine iznosi 66.352,58€ (transportna sredstva u iznosu od 31.600,00€, informaciona oprema u iznosu od 8.501,19€, kancelarijski namještaj i oprema u iznosu od 14.263,30€, komunikaciona oprema u iznosu od 981,63€ i ostala oprema u iznosu od 11.006,46€), **otpisana vrijednost** 47.781,84€ (transportna sredstva u iznosu od 31.600,00€, informaciona oprema u iznosu od 3.539,86€, kancelarijski namještaj i oprema u iznosu od 9.452,97€, komunikaciona oprema u iznosu od 871,67€ i ostala oprema u iznosu od 2.317,34€), dok **sadašnja vrijednost** imovine iznosi 18.570,74€ (transportna sredstva u iznosu od 0,00€, informaciona oprema u iznosu od 4961,33€, kancelarijski namještaj i oprema u iznosu od 4.810,33€, komunikaciona oprema u iznosu od 109,96€ i ostala oprema u iznosu od 8.689,12€).

Uvidom u podatke o evidenciji imovine evidentirane u Glavnoj knjizi (koji su prezentovani u postupku vršenja revizije) i analitičku evidenciju, utvrđeno je da su isti usaglašeni sa podacima iskazanim u Izvještaju o popisu i popisnim listama, uz neznatnu razliku za iznos od 78,00€.

U nastavku je dat tabelarni uporedni pregled imovine evidentirane u analitičkoj evidenciji i iskazan u popisnim listama

	Analitičke kartice					Popisne liste i Izvještaj o popisu					
Opis	**transportna sredstva-0151**	**informaciona oprema-0152**	**kanc.namještaj i oprema - 0153**	**komunikaciona oprema-0154**	**ostala oprema-0159**	**transportna sredstva-0151**	**informaciona oprema-0152**	**kanc.namještaj i oprema - 0153**	**komunikaciona oprema-0154**	**ostala oprema-0159**	**Ukupno:**
Nabavna vrijednost											
stanje na dan 01.01.2024. godine	31.600,00	7.436,47	13.082,88	911,63	10.225,45	31.600,00	7.436,47	12.918,30	911,63	10.312,03	126.434,86
Povečanje	0,00	1.064,72	1.267,00	70,00	694,85	0,00	1.064,72	1.345,00	70,00	694,43	6.270,72
Smanjenje-otpis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					0,00
Stanje na dan 31.12.2024.godine	**31.600,00**	**8.501,19**	**14.349,88**	**981,63**	**10.920,30**	**31.600,00**	**8.501,19**	**14.263,30**	**981,63**	**11.006,46**	**66.352,58**
Ispravka vrijednosti											
Stanje na dan 01.01.2024.godine	46.664,92										46.664,92
Ispravka vrijednosti rashodovane opreme											0,00
Amortizacija za 2024.godinu	1.116,92										
Stanje na dan 31.12.2024.godine	**47.781,84**					**31.600,00**	**3.539,86**	**9.452,97**	**871,67**	**2.317,34**	**47.781,84**
Sadašnja vrijednost											
Sadadnja vrijednost na dan 01.01.2024.godine						31.600,00	7.436,47	12.918,30	911,63	10.312,03	63.178,43
Sadadnja vrijednost na dan 31.12.2024.godine	**0,00**	**4.961,33**	**4.896,91**	**109,96**	**8.602,96**	**0,00**	**4.961,33**	**4.810,33**	**109,96**	**8.689,12**	**18.570,74**

U postupku revizije, pored popisnih listi, prezentovan je i PL obrazac koji sadrži inventarne brojeve po svakom osnovnom sredstvu i br. kancelarije u kojoj se to sredstvo nalazi, što je u skladu sa Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.
Revizijom je utvrđeno da imovinu Centra čine: dva vozila, informaciona oprema (računari, lap-topovi, štampači i sl), kancelarijski namještaj i oprema, komunikaciona oprema (fiksni i mobilni telefoni) i ostala oprema (umjetničke slike, televizori, fotoaparat, radijatori i sl.)

Centar je u 2024.godini izvršio nabavke imovine u iznosu od 3.096,57€ koja se odnosi na lap-top, kompjuter, fotelje, stolove, kancelarijske stolice, ormar, mobilni i sl. Navedena imovina je nabavljena direktnom nabavkom budući da se radi o manjim vrijednostima, shodno odobrenjima direktora Centra.
Popisna komisija je predložila direktoru da se angažuje vještak, procjenitelj saobraćajne struke, da izvrši stvarnu procjenu vrijednosti automobila budući da su oba vozila sa kojima raspolaže Centar u voznom stanju. Takođe, direktor je donio Rješenje o otpisu neispravne pokretne imovine na predlog popisne Komisije čija je nabavna vrijednost 710,59€, otpisana vrijednost 631,53€ i sadašnja vrijednost 79,06€, kojim je utvrđeno da se vrši otpis opreme zbog neispravnosti i oštećenja jer bi popravka iste bila neekonomična i nesvrsishodna.

Revizijom je utvrđeno da Centar nije izvršio isknjižavanje rashodovane opreme iz poslovnih knjiga, shodno Rješenju direktora o otpisu neispravne pokretne imovine donijetom na predlog Komisije za popis imovine.

- **Subjekt revizije treba da sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama po osnovu isknjižavanja rashodovane opreme, shodno Rješenju o otpisu neispravne pokretne imovine.**

Direktor Centra je donio Rješenje o prihvatanju Izvještaja o izvršenom popisu pokretne i nepokretne imovine Centra br. 01-015/24-465/2 od 25.02.2025.godine. Popisna komisija je u Izvještaju pored imovine iskazala i stanje depozita na žiro računima, kao i iznos neizmirenih obaveza koje je u skladu sa istim iskazanim u Glavnoj knjizi Centra.
Shodno Izjavi ovlašćenog lica Centra, obračun amortizacije vrši se po proporcionalnoj metodi, tj. jednako u svim godinama vijeka trajanja osnovnog sredstva. Obračunata amortizacija za 2024.godinu iznosi 1.116,92€.
Uvidom u analitičku evidenciju osnovnih sredstava (excel tabele) utvrđeno je da iste sadrže vijek trajanja sredstva, nabavnu vrijednost, ispravku vrijednosti i sadašnju vrijednost, ali ne i amortizacionu stopu, kao ni amortizaciju za tekuću godinu po svakom osnovnom sredstvu.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u analitičkoj evidenciji imovine iskaže i amortizacionu stopu, kao i godišnju amortizaciju za svako osnovno sredstvo u cilju iskazivanja godišnje amortizacije po vrsti imovine.**

Revizijom je utvrđeno da je Centar dostavio podatke o imovini nadležnom organu, shodno članu 50 Zakona o državnoj imovini.

3. 4 Novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka

Centar je u 2024.godini imao otvorena dva žiro računa kod poslovne banke:tekući račun i devizni žiro račun. U postupku revizije prezentovani su kartoni deponovanih potpisa (lice ovlašćeno za potpisivanje naloga i raspolaganje sredstvima je direktor Centra) i propisani Obrasci 6, za potvrdu stanja na računima kod poslovnih banaka, kao i ugovor o otvaranju i vođenju

računa br.11/09 od 27.04.2009.godine i ugovor o otvaranju deviznog računa pravnog lica br.12/09 od 27.04.2009.godine.
Shodno prezentovanom Rješenju o registraciji iz Poreske uprave od 05.02.2009.godine i ugovorima koje je Centar za očuvanje i razvoj kulture manjinskih prava zaključio sa poslovnom bankom, utvrđeno je da je u tom periodu Centar vršio poslovanje kao samostalni organ.

Shodno prezentovanoj dokumentaciji, početno stanje depozita na deviznom računu na dan 01.01.2024. godine iznosilo je 0,00€, prilivi na navedenom računu iznosili su 23.005,00€ (prenosi sa redovnog žiro računa), odlivi sa navedenog žiro računa iznosili su 23.005,00€, tako da je stanje depozita na kraju 2024. godine iznosilo 0,00€. Uvidom u bančine izvode i prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da se odlivi sa deviznog računa odnose na: plaćanja umjetnika u iznosu od 18.380,00€ (shodno zaključenim ugovorima o realizaciji programskih aktivnosti), plaćanje Institutu knjige i promocije iz Albanije u iznosu od 4.000,00€ shodno ugovoru o organizovanju 8 kolonije slikara iz Balkana, plaćanje bankarskih provizija u iznosu od 267,00€, dok se iznos od 358,00€ odnosi na pogrešan prenos sredstava, koji je kasnije vraćen na tekući žiro račun.
Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da je stanje depozita na tekućem žiro računu na dan 01.01.2024. godine iznosilo 0,10€, da su prilivi na navedenom računu iznosili 172.911,17€, odlivi sa žiro računa su iznosili 172.911,27€, tako da je stanje depozita na kraju 2024. godine iznosilo 0,00€, što je potvrđeno bančinim izvodima.
Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da su se prilivi na tekućem žiro računu odnosili na prenos budžetskih sredstava (sa pozicije 4319) u iznosu od 171.524,44€, uplatu po sudskom postupku u iznosu od 1.028,50€, povraćaj sredstava od strane banke u iznosu od 358,00€ (ispravka greške po osnovu odliva sredstava) i depozite po viđenju u iznosu od 0,16€.

Centar nije prilive sredstava po osnovu ostalih transfera institucijama sa Glavnog računa državnog trezora na sopstveni žiro račun, računovodstveno evidentirao na konto odloženih prihoda, što je bio u obavezi imajući u vidu načelo uzročnosti primitaka i izdataka.

- **Subjekt revizije treba da u cilju poštovanja načela uzročnosti primitaka i izdataka, prilive sredstava sa Glavnog računa državnog trezora na sopstveni žiro račun, računovodstveno evidentira na konto odloženih prihoda, a da priznavanje prihoda vrši kada nastanu izdaci.**

Odlivi na tekućem računu se odnose na plaćanja vezana za poslovanje Centra, odnosno plaćanje svih vrsta izdataka (osim izdataka za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 142.218,82€ i ostalih naknada u iznosu od 18.363,29€), što je detaljnije pojašnjeno u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Izdatke.

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u Glavnoj knjizi nije evidentirao transakcije koje se odnose na devizni žiro račun, već je prenos sredstava sa tekućeg na devizni žiro račun evidentirao na izdatke.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju o svim žiro računima preko kojih obavlja poslovne transakcije.**

3.5 Blagajničko poslovanje

Centar u 2024. godini nije imao gotovinskih transakcija u okviru blagajničkog poslovanja (nije bilo podizanja avansa, a plaćanja na ime dnevnica za službena putovanja zaposlenima, vršena su na tekuće račune zaposlenih).

3.6 Finansijski plan i program rada Centra i aktivnosti Savjeta Centra u dijelu finansijskog poslovanja

Ministar ljudskih i manjinskih prava je donio Interno pravilo o načinu i procedurama budžetskog poslovanja Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina od 29.12.2023.godine, kojim je definisano da je budžet Centra dio jedinstvenog budžeta Ministarstva ljudskih i manjinskih prava – Program 20 021 Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine; Potprogram 20 021 009 Unapređenje manjinskih prava u oblasti kulture; Aktivnost 20 021 009 001 Razvoj i očuvanje kulture manjina Crne Gore.

Takođe, navedenim Internim pravilom, definisano je, između ostalog, da se realizacija ugovornih obaveza nastalih po osnovu osnovne djelatnosti Centra i obaveza koje nastaju u dijelu funkcionisanja Centra kao javne ustanove, a omogućavaju ostvarivanje osnovne djelatnosti, isplaćuje sa pozicije 4319-ostali transferi institucijama. Centar mjesečno dostavlja Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava obračun troškova radi mjesečnog otpuštanja sredstava sa pozicije 4319, a nakon otpuštanja sredstava, Centar ta sredstva prenosi na žiro račun preko kojeg vrši plaćanje izdataka.
S tim u vezi, a uvidom u prezentovanu dokumentaciju vezanu za plaćanja sa pozicije 4319, utvrđeno je da je Centar tokom 2024.godine, vršio plaćanje svih izdataka (osim bruto zarada, doprinosa na teret poslodavca i dijela naknada) iz sredstava iskazanih na poziciji 4319, koja je Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština predviđena za plaćanje ostalih transfera institucijama. Centar je navedene izdatke u Izvještaju o novčanim tokovima iskazao u zbirnom iznosu na poziciji 4319 - ostali transferi institucijama, kako su i planirani godišnjim Zakonom o budžetu Crne Gore koji se odnosi na poslovanje Centra, a ne po vrsti izdatka, što može dovesti u pitanje transparentnost izvještavanja o trošenju opredijeljenih budžetskih sredstava Centra.

- **Centar treba da u koordinaciji sa nadležnim Ministarstvom preduzme aktivnosti u dijelu planiranja sredstava, kako bi se obezbijedilo da se sredstva za rad Centra planiraju po budžetskim pozicijama u zavisnosti od vrste izdatka u skladu sa Pravilnikom o**

jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, a u cilju transparentnijeg izvještavanja o trošenju opredijeljenih budžetskih sredstava Centra.

Finansijski plan Centra

U postupku revizije nije prezentovan Finansijski plan Centra za 2024.godinu, već Program rada Centra sa okvirnim finansijskim planom za 2024.godinu, koji sadrži samo finansijsku projekciju po koji sadrži samo finansijsku projekciju po programskim aktivnostima, shodno kojoj je za programske aktivnosti planirano ukupno 131.300,00€. Takođe, u postupku revizije nijesu prezentovani dokazi o donošenju Finansijskog plana Centra za 2024.godinu od strane Savjeta, iako je Statutom Centra (član10), propisano da Savjet, između ostalog, donosi finansijski plan Centra.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da Savjet Centra sprovodi sve aktivnosti utvrđene Statutom Centra (član 10) u dijelu razmatranja i donošenja finansijskog plana za fiskalnu godinu.**

Subjekt revizije je donio Interno pravilo za izradu predloga budžeta JU Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina br.200-2/20 od 15.06.2020. godine.
Centar je dostavio Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava, Zahtjev za budžetskim sredstvima za 2024. godinu, br. 323 od 08.09.2023. godine po budžetskim pozicijama, pri čemu je sve izdatke, osim bruto zarada, doprinosa na teret poslodavca i dijela naknada planirao u okviru budžetske pozicije 4319-ostali transferi institucijama (uz obrazloženje zahtijevanog iznosa po vrsti izdatka).

Shodno Zahtjevu za budžetskim sredstvima za 2024. godinu, Centar je planirao izdatke u ukupnom iznosu od 486.939,87€ i to za: bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 178.109,87€, ostale naknade u iznosu od 30.000,00€ i ostale izdatke (na 4319) u iznosu od 278.830,00€.

U nastavku je dat uporedni pregled planiranih i ostvarenih izdataka, kao i sredstva opredijeljenih budžetom za Centar u 2024.godini

Pozicija sa koje je planirano	Opis izdatka	Planirano	Budžet	Izvršenje-GK
4111	neto zarade	127.595,81	103.891,27	110.408,22
4112	porez na zarade	8.563,10	4.884,13	6.286,56
4113	doprinosi na teret zaposlenih	27.863,36	19.953,06	19.228,35
4114	doprinosi na teret poslodavca	12.587,60	7.981,07	6.352,74
4115	prirez	1.500,00	732,63	942,95
4127	ostale naknade	30.000,00	20.000,00	18.775,05
	Ukupno bruto zarade, doprinosi na teret poslodavca i naknade	**208.109,87**	**157.442,16**	**161.993,87**
4319	naknade po zaključenim ugovorima o realizaciji programske aktivnosti	170.000,00		69.567,55
4319	administrativni materijal	2.500,00		2.288,66
4319	materijal za posebne namjene	750,00		940,31
4319	rashodi za energiju	2.500,00		1.697,35
4319	rashodi za gorivo	3.000,00		3.701,43
4319	službena putovanja	3.000,00		18.929,01
4319	reprezentacija	3.000,00		3.325,68
4319	komunikacione usluge	2.800,00		4.596,19
4319	bankarske usluge	1.000,00		469,86
4319	advokatske, notarske I druge usluge	1.500,00		64,01
4319	usluge stručnog usavršavanja	5.000,00		302,50
4319	tekuće održavanje građ.objekata	3.500,00	170.000,00	90,63
4319	tekuće održavanje opreme	0,00		2.152,55
4319	ostale usluge	3.000,00		4.544,99
4319	zakup	30.000,00		32.600,00
4319	zakup zemljišta	480,00		438,62
4319	ugovori o djelu	20.000,00		13.199,60
4319	izrada I održavanje softvera	1.500,00		490,05
4319	osiguranje	1.000,00		621,27
4319	komunalne usluge	1.000,00		582,14
4319	ostalo	2.300,00		0,00
4319	transferi pojedincima	6.000,00		2.849,00
4319	transferi ostalim institucijama	7.000,00		5.700,00
4319	oprema	8.000,00		3.370,85
4319	**ukupno:**	**278.830,00**		**172.522,25**
	UKUPNO:	**486.939,87**	**327.442,17**	**334.516,12**

Shodno podacima prezentovanim u prethodnom tabelarnom pregledu, konstatuje se neusaglašenost pojedinih planiranih i ostvarenih izdataka Centra za 2024.godinu (izdaci za službena putovanja itd.).

Program rada Centra

Revizijom je utvrđeno da je Savjet usvojio Program rada Centra za 2024.godinu, dana 11.12.2023.godine.

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju u vezi sa planiranim i ostvarenim programskim aktivnostima Centra, utvrđeno je da Centar nije realizovao veliki broj planiranih aktivnosti (posebno u dijelu muzičke aktivnosti i filmsko-muzičke video produkcije), dok je realizovao određene aktivnosti koje nijesu planirane (posebno u dijelu muzičkih programa). Centar nije donio interni akt u vezi planiranja programskih aktivnosti, iako isto predstavlja osnovnu djelatnost Centra.

Shodno Izjavi odgovornog lica subjekta revizije, Centar vrši realizaciju programskih aktivnosti po Planu, osim kada u pregovorima ne može obezbjediti adekvatnu salu ili umjetnici nijesu slobodni za planirane termine, kao i zbog drugih faktora koji utiču na pripremu i realizaciju programskih aktivnosti (Centar kao institucija nema svoj prostor i logistiku za održavanje programa, a neki se održavaju van Podgorice i Crne Gore itd.).

- **Preporučuje se subjektu revizije da u skladu sa utvrđenim nadležnostima, internim aktom uredi način planiranja godišnjeg**

Programa rada u cilju realnije realizacije istog, a ukoliko u toku godine dođe do većeg odstupanja planiranih aktivnosti da izvrši korekciju (izmjene i dopune).

Aktivnosti Savjeta Centra u dijelu finansijskog poslovanja

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju utvrđeno je da je Savjet JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore na sjednici od 21.12.2023.godine usvojio Program rada Centra sa okvirnim finansijskim planom za 2024.godinu, ali isti nije potpisan od strane predsjednika Savjeta. Savjet je tokom 2024. godine održao pet sjednica. U 2025.godini do kraja terenskog rada vršenja revizije (kraj marta 2025.godine) utvrđeno je da nije održana nijedna sjednica Savjeta.
Odlukom o organizovanju Javne ustanove Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina utvrđeno je da Centrom upravlja Savjet, a rukovodi direktor. Zakonom o kulturi kao i Statutom Centra (član 10)), propisano je da Savjet, između ostalog: donosi program rada i finansijski plan Centra, razmatra i usvaja izvještaje o radu Centra i izvještaje o finansijskom poslovanju Centra. Centar je Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava dostavio Izvještaj o radu Centra za 2024.godinu (od 30.01.2025.god.), Godišnji finansijski izvještaj za 2024.godinu(od 26.02.2025.godine, ali s obzirom da ni jedna sjednica Savjeta u 2025.godini nije održana do kraja terenskog rada vršenja revizije (kraj marta 2025.godine) nije ni prezentiran akt u usvajanju istih.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da Savjet Centra sprovodi sve aktivnosti utvrđene Statutom Centra (član 10) u dijelu razmatranja i donošenja akata koji se odnose na poslovanje Centra.**

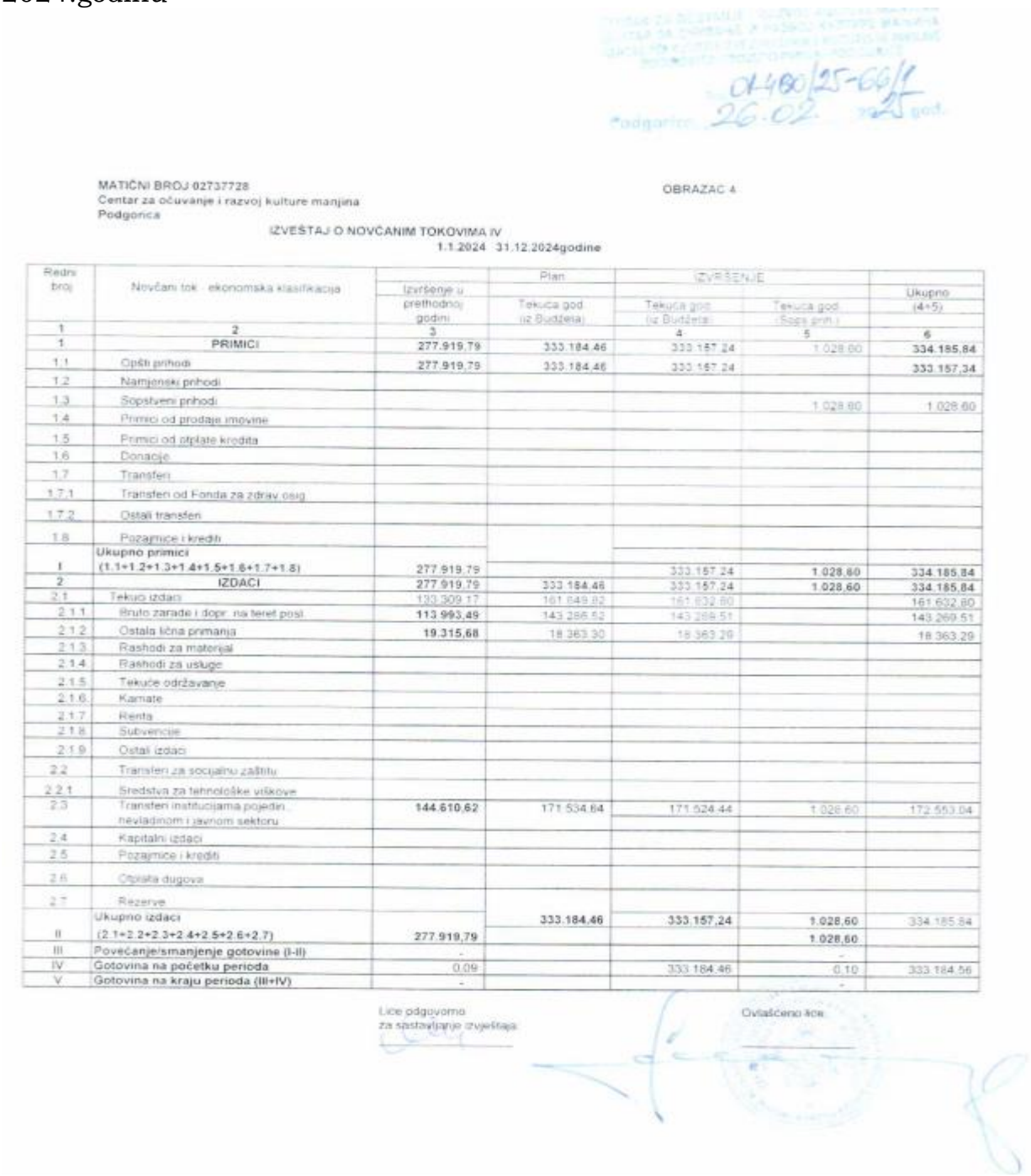
3.7 Finansijski izvještaji

Članom 3 stav 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, utvrđena je obaveza dostavljanja nadležnim potrošačkim jedinicama godišnjeg finansijskog izvještaja, najkasnije do 1. februara tekuće godine za prethodnu godinu. Centar je Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava dostavio Godišnji finansijski izvještaj za 2024.godinu, dana 26.02.2025.godine na obrascima: Obrazac 4 – Izvještaj o novčanim tokovima IV, Obrazac 5 – Izvještaj o neizmirenim obavezama, Obrazac 9 – Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske reserve, kao i Obrazac - Izvještaj o donacijama.

Shodno navedenom, konstatuje se da Centar nije u roku propisanom važećim Pravilnikom, dostavio Godišnji finansijski izvještaj za 2024.godinu, nadležnom Ministarstvu.

- **Subjekt revizije treba da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja nadležnom Ministarstvu u roku predviđenim članom 3 stav 5 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.**

U nastavku je dat Obrazac 4 – **Izvještaj o novčanim tokovima IV** Centra za 2024.godinu

MATIČNI BROJ 02737728 OBRAZAC 4
Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina
Podgorica

IZVEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA IV
1.1.2024 - 31.12.2024godine

Redni broj	Novčani tok - ekonomska klasifikacija	Izvršenje u prethodnoj godini	Plan	IZVRŠENJE		Ukupno (4+5)
			Tekuća god. (iz Budžeta)	Tekuća god. (iz Budžeta)	Tekuća god. (Sopst. prih.)	
1	2	3		4	5	6
1	PRIMICI	277.919,79	333.184,46	333.157,24	1.028,60	334.185,84
1.1	Opšti prihodi	277.919,79	333.184,46	333.157,24		333.157,34
1.2	Namjenski prihodi					
1.3	Sopstveni prihodi				1.028,60	1.028,60
1.4	Primici od prodaje imovine					
1.5	Primici od otplate kredita					
1.6	Donacije					
1.7	Transferi					
1.7.1	Transferi od Fonda za zdrav.osig.					
1.7.2	Ostali transferi					
1.8	Pozajmice i krediti					
I	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5+1.6+1.7+1.8)	277.919,79		333.157,24	1.028,60	334.185,84
2	IZDACI	277.919,79	333.184,46	333.157,24	1.028,60	334.185,84
2.1	Tekući izdaci	133.309,17	161.649,82	161.632,80		161.632,80
2.1.1	Bruto zarade i dopr. na teret posl.	113.993,49	143.286,52	143.269,51		143.269,51
2.1.2	Ostala lična primanja	19.315,68	18.363,30	18.363,29		18.363,29
2.1.3	Rashodi za materijal					
2.1.4	Rashodi za usluge					
2.1.5	Tekuće održavanje					
2.1.6	Kamate					
2.1.7	Renta					
2.1.8	Subvencije					
2.1.9	Ostali izdaci					
2.2	Transferi za socijalnu zaštitu					
2.2.1	Sredstva za tehnološke viškove					
2.3	Transferi institucijama pojedin. nevladinom i javnom sektoru	144.610,62	171.534,64	171.524,44	1.028,60	172.553,04
2.4	Kapitalni izdaci					
2.5	Pozajmice i krediti					
2.6	Otplata dugova					
2.7	Rezerve					
II	Ukupno izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	277.919,79	333.184,46	333.157,24	1.028,60 1.028,60	334.185,84
III	Povećanje/smanjenje gotovine (I-II)	-			-	
IV	Gotovina na početku perioda	0,09		333.184,46	0,10	333.184,56
V	Gotovina na kraju perioda (III+IV)	-			-	

Lice odgovorno za sastavljanje izvještaja

Ovlašćeno lice

Centar je u Izvještaju o novčanim tokovima IV iskazao primitke u iznosu od 334.185,84€ (namjenski prihodi u iznosu od 333.157,24€ i sopstveni prihodi u iznosu od 1.028,60€) i izdatke u iznosu od 334.185,84€ i to za: bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 143.269,51€, ostala lična primanja u iznosu od 18.363,29€ i transferi institucijama, pojedincima i javnom sektoru u iznosu od 172.553,04€.

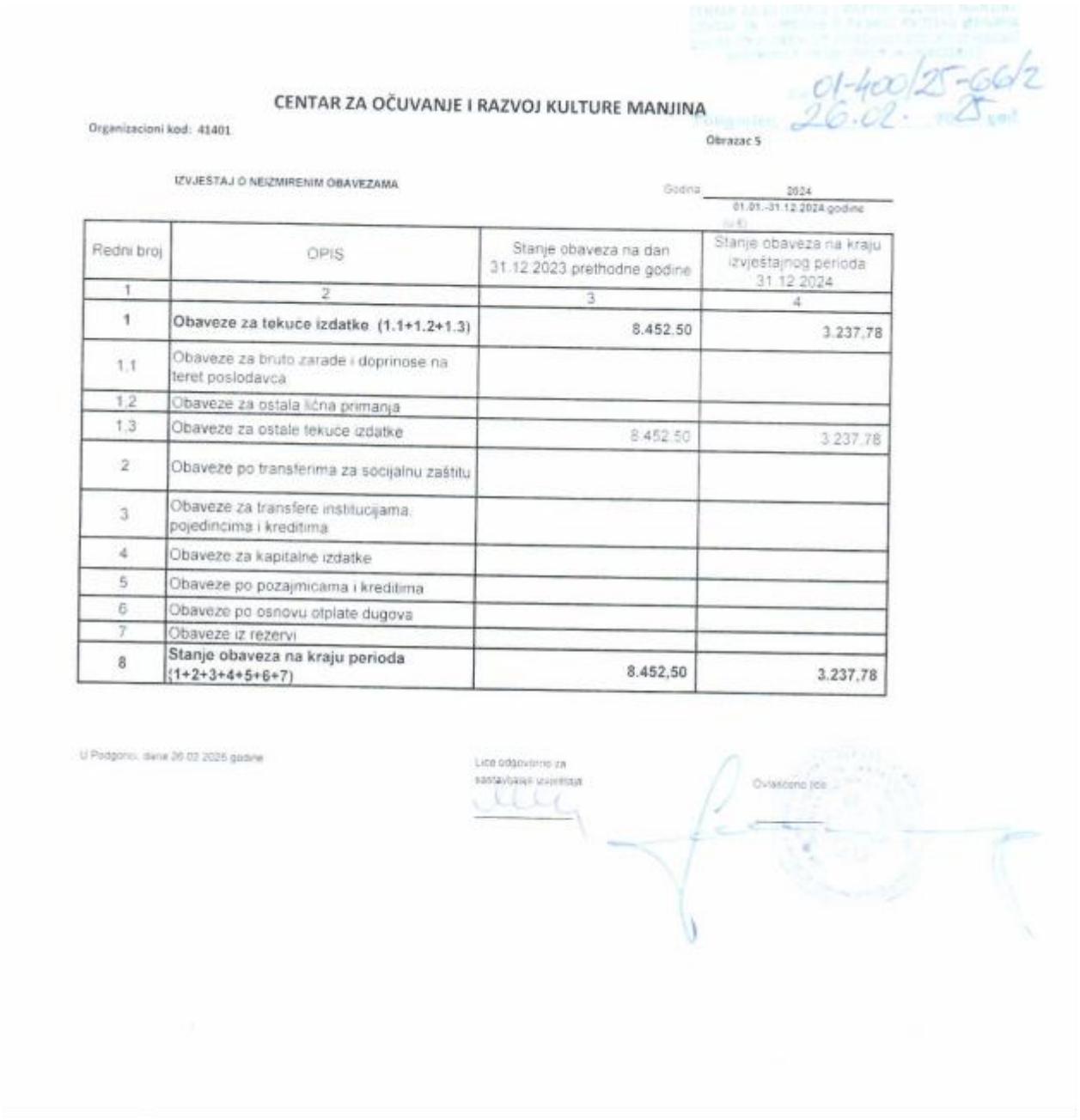
Uvidom u Glavnu knjigu subjekta revizije i prenose sredstava od strane nadležnog Ministarstva, utvrđeno je da je Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava prenijelo Centru sredstva u iznosu od 333.157,24€ i to: za bruto zarade

i doprinose na teret poslodavca iznos od 143.269,51€, za ostala lična primanja iznos od 18.363,30€, a na transfere institucijama, pojedincima i javnom sektoru iznos od 171.524,64€. Takođe je utvrđeno da su sredstva u iznosu od 1.028,60€ uplaćena po sudskom postupku na račun Centra.

Prihodi i izdaci iskazani u finansijskom izvještaju su usaglašeni sa istim evidentiranim u Glavnoj knjizi, uz manja odstupanja u iznosu kod izdataka, kao i zbog načina evidentiranja istih u Glavnoj knjizi (plaćanja po osnovu prenosa sredstava sa budžetske pozicije 4319 - transferi institucijama, pojedincima i javnom sektoru, evidentirana su u Glavnoj knjizi po budžetskim pozicijama, u zavisnosti od vrste izdatka). Shodno podacima iz Glavne knjige, izdaci evidentirani u iznosu od 334.516,12€ odnose se na: bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 143.218,82€, ostale naknade u iznosu od 18.775,05€ i ostale izdatke (iz sredstava za transfere i uplate po sudskom postupku) u iznosu od 172.522,25€.

Centar je u Izvještaju o novčanim tokovima IV, iskazao gotovinu na početku perioda u iznosu od 0,09€, dok je gotovina na kraju perioda iskazana u iznosu od 0,10€, što je u skladu sa podacima iskazanim u okviru bančinih izvoda.

U nastavku je dat **Izvještaj o neizmirenim obavezama** Centra za 2024.godinu

CENTAR ZA OČUVANJE I RAZVOJ KULTURE MANJINA

Organizacioni kod: 41401

Obrazac 5

IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA

Godina 2024

01.01.-31.12.2024.godine

Redni broj	OPIS	Stanje obaveza na dan 31.12.2023 prethodne godine	Stanje obaveza na kraju izvještajnog perioda 31.12.2024
1	2	3	4
1	**Obaveze za tekuce izdatke (1.1+1.2+1.3)**	8.452.50	3.237,78
1.1	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca		
1.2	Obaveze za ostala lična primanja		
1.3	Obaveze za ostale tekuce izdatke	8.452.50	3.237,78
2	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu		
3	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i kreditima		
4	Obaveze za kapitalne izdatke		
5	Obaveze po pozajmicama i kreditima		
6	Obaveze po osnovu otplate dugova		
7	Obaveze iz rezervi		
8	**Stanje obaveza na kraju perioda (1+2+3+4+5+6+7)**	8.452,50	3.237,78

U Podgorici, dana 26.02.2025 godine

Lice odgovorno za sastavljanje izvještaja

Ovlašćeno lice

U Izvještaju o neizmirenim obavezama, Centar je iskazao neizmirene obaveze sa stanjem na dan 31.12.2024.godine u iznosu od 3.237,78€, što je u skladu sa podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi.
U poslovnim knjigama Centra iskazane su neizmirene obaveze sa stanjem na dan 31.12.2024.godine u iznosu od 3.237,74€ i iste se odnose na: neto naknade i poreske obaveze shodno zaključenim ugovorima o realizaciji programske aktivnosti u iznosu od 1.142,18€, na zakup led ekrana, rasvjete i sl. u iznosu od 1.403,60€ i na hotelske usluge u iznosu od 692,00€.
Shodno strukturi neizmirenih obaveza utvrđeno je da je Centar pored navedenih neizmirenih obaveza imao i obaveze koje se odnose na 2024.godinu, ali su dospjele za plaćanje nakon 31.12.2024. godine u iznosu od 1.041,50€ (rashodi za energiju u iznosu od 153,02€, rashodi za gorivo u

iznosu od 433,95€, komunalne naknade u iznosu od 95,62€ i komunikacione usluge u iznosu od 358,91€).
Takođe, revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2024.godini izmirio obaveze iz 2023.godine u iznosu od 8.476,15€ koje se odnose na: neto naknade i poreske obaveze shodno zaključenim ugovorima o realizaciji programske aktivnosti u iznosu od 4.373,06€, štampu u iznosu od 2.787,84€ i službena putovanja u iznosu od 7.160,90€. U postupku revizije prezentovani su dokazi o usklađivanju obaveza sa određenim brojem dobavljača.
Centar je dana 14.02.2025.godine dostavio Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava i obrazac 8-Izjavu o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine.

Takođe, Centar je dostavio Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava i Izvještaj o donacijama, kao i obrazac 9 - Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve, koji ne sadrže podatke iz razloga što Centar nije koristio sredstva iz donacija, niti sredstva iz tekuće budžetske rezerve.

U postupku revizije nijesu prezentovani dokazi o usvajanju Izvještaja o finansijskom poslovanju Centra za 2024.godinu od strane Savjeta, iako je Statutom Centra (član10), propisano da Savjet, između ostalog razmatra i usvaja izvještaje o finansijskom poslovanju Centra.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da Savjet Centra sprovodi sve aktivnosti utvrđene Statutom Centra (član 10) u dijelu razmatranja i usvajanja Izvještaja o finansijskom poslovanju za fiskalnu godinu.**

3.8 PRIMICI

U Izvještaju o novčanim tokovima IV JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore (Obrazac 4) iskazani su primici u iznosu od 334.185,84€, koji se usaglašeni sa podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi subjekta revizije.
JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore finansirala se u 2024.godini iz opštih prihoda budžeta u iznosu od 333.157,24€ i sopstvenih prihoda u iznosu od 1.028,60€.

Sopstveni prihod u iznosu od 1.028,60€ odnosi se na prihod od sudskog postupka u kojem je Centar bio tužena strana, okončan u 2023.godini i isti je dokumentovan presudom Osnovnog suda. Navedenom presudom se odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan i istom je naloženo tužiocu da tuženom isplati troškove parničnog postupka u iznosu od 1.028,60€.

3.8.1.Preusmjeravanje sredstava

Subjekt revizije je prezentovao zahtjeve za preusmjerenje sredstava i rješenja koje je Ministarstvo finansija donijelo Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava, a odnose se na Centar.

Shodno prezentovanim rješenjima, preusmjerenja su vršena u cilju izmirenja bruto zarada zaposlenih i obaveza za redovno poslovanje Centra. Prenosi su vršeni sa programa: Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine; potprograma: Unapređenje manjinskih prava u oblasti kulture; Aktivnosti: Razvoj i očuvanje kulture manjina CG; sa programa: Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, sa potprograma: Stručni i operativni poslovi Ministarstva ljudskih i manjinskih prava sa aktivnosti:Upravljanje i administracija Ministarstva ljudskih i manjinskih prava i sa programa: Upravljanje ljudskim i materijalnim resursima Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, sa potprograma: Stručni i operativni poslovi Ministarstva ljudskih i manjinskih prava i sa aktivnosti: Zaštita ljudskih prava i sloboda, promocija rodne ravnopravnosti i upravljanje sredstvima EU.

Ministarstvo finansija je na osnovu člana 45 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti donosilo rješenja o odobravanju preusmjerenja planiranih sredstava Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava.

3.9 IZDACI

Shodno podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi Centra, isti je u 2024.godini ostvario izdatke u ukupnom iznosu od 334.516,12€ i to: bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 143.218,82€, ostale naknade u iznosu od 18.775,05€, kancelarijski materijal u iznosu od 2.288,66€, izdaci za publikacije i časopise u iznosu od 940,31€, izdaci za električnu energiju u iznosu od 1.697,35€, izdaci za gorivo u iznosu od 3.701,43€, izdaci za službena putovanja u iznosu od 18.929,01€, reprezentacija u iznosu od 3.325,68€, telekomunikacione usluge u iznosu od 4.596,19€, provizija banke u iznosu od 469,86€, notarske usluge u iznosu od 64,01€, izdaci za naknade po ugovorima o realizaciji programske aktivnosti u iznosu od 69.567,55€, kotizacije za seminar u iznosu od 302,50€, ostale usluge u iznosu od 4.544,99€, tekuće održavanje građevinskih objekata u iznosu od 90,63€, tekuće održavanje opreme u iznosu od 2.152,55€, zakup objekata u iznosu od 32.600,00€, zakup zemljišta u iznosu od 438,62€, naknade po osnovu zaključenih ugovora o djelu u iznosu od 13.199,60€, izrada softvera u iznosu od 490,05€, osiguranje u iznosu od 621,27€, komunalne usluge u iznosu od 582,14€, finansijska pomoć pojedincima u iznosu od 2.849,00€, finansijska pomoć pravnim licima u iznosu od 5.700,00€ i nabavka opreme u iznosu od 3.370,85€.

Centar je plaćanje izdataka u iznosu od 161.632,80€, koje se odnosi na bruto zarade i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 143.218,82€ i ostale naknade u iznosu od 18.363,29€, vršio preko SAP-a (integrisanog

informacionog sistema Državnog trezora), dok je plaćanje ostalih izdataka u iznosu od 172.883,32€ vršeno preko žiro računa Centra (tekućeg i deviznog).

U nastavku je dat tabelarni pregled izdataka evidentiranih u Glavnoj knjizi Centra *(Centar je plaćanja po osnovu prenosa sredstava sa budžetske pozicije 4319 - transferi institucijama, pojedincima i javnom sektoru, evidentirao u Glavnoj knjizi po budžetskim pozicijama, u zavisnosti od vrste izdatka)*

R/B	Konto	Opis konta	Iznos	% od ukupnih izdataka
1	4111,4112.4113,4114 i 4115	bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	143.218,82	42,81%
2	4127	ostale naknade	18.775,05	5,61%
3	4131	kancelarijski materijal	2.288,66	0,68%
4	4133	publikacije, časopisi...	940,31	0,28%
5	4134	el. energija	1.697,35	0,51%
6	4135	gorivo	3.701,43	1,11%
7	4141	izdaci za službena putovanja	18.929,01	5,66%
8	4142	reprezentacija	3.325,68	0,99%
9	4143	telekomunikacione usluge	4.596,19	1,37%
10	4144	provizija banke	469,86	0,14%
11	4146	notarske usluge	64,01	0,02%
12	4147	izdaci za naknade po ugovorima o realizaciji programske aktivnosti	69.567,55	20,80%
13	4148	kotizacija za seminar	302,50	0,09%
14	4149	ostale usluge	4.544,99	1,36%
15	4152	tekuće održavanje građevinskih objekata	90,63	0,03%
16	4153	tekuće održavanje opreme	2.152,55	0,64%
17	4171	zakup objekata	32.600,00	9,75%
18	4173	zakup zemljišta	438,62	0,13%
19	4191	naknade po osnovu zaključenih ugovora o djelu	13.199,60	3,95%
20	4193	izrada softvera	490,05	0,15%
21	4194	osiguranje	621,27	0,19%
22	4196	komunalne usluge	582,14	0,17%
23	4318	finansijska pomoć pojedincima	2.849,00	0,85%
24	4319	finansijska pomoć pravnim licima	5.700,00	1,70%
25	4415	nabavka opreme	3.370,85	1,01%
UKUPNO:			**334.516,12**	**100,00%**

Shodno podacima prezentovanim u tabeli, konstatuje se da bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca učestvuju sa 42,81% u ukupnim izdacima, izdaci za naknade po ugovorima o realizaciji programske aktivnosti čine 20,80%, zakup objekata čini 9,75%, troškovi službenih putovanja 5,66%,

ostale naknade 5,61% i ostali troškovi ukupno učestvuju sa 15,37% u ukupnim izdacima.

Izdaci za zarade (pozicija 411)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 143.218,82€, odnose se na izdatke za neto zarade u iznosu od 110.408,22€, porez u iznosu od 6.286,56€, doprinose na teret zaposlenih u iznosu od 19.228,35€ (bruto zarada u 135.923,13€), doprinose na teret poslodavca u iznosu od 6.403,43€ i prirez u iznosu od 942,95€. Zarade Centra se isplaćuju preko programa SAP-glavnog računa trezora. dostavlja Ministarstvu finansija.

Revizijom je utvrđeno da se obračun zarada za zaposlene u Ustanovi vršio primjenom koeficijenata utvrđenih Odlukom o izmjeni odluke o utvrđivanju koeficijenata za zarade zaposlenih u JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina(br.174/1 od 19.5.2023.god) na koju je data i saglasnost Vlade, zbog čega su u 2023.godini zaključivani aneksi ugovora o radu kojima je prethodila ponuda za zaključenje aneksa ugovora, kako bi se koeficijenti uskladili sa navedenom Odlukom, a takođe su donijeta i rješenja.

Centar je tokom 2024.godine vršio isplatu varijabilnog dijela zarade zaposlenima na osnovu pojedinačnih rješenja o varijabilnom dijelu zarade za mjesec septembar i decembar 2024.godine, uz prethodno dobijene saglasnosti Ministarstva finansija o raspoloživim finansijskim sredstvima za isplatu varijabilnog dijela zarada. Varijabilni dio zarade je utvrđivan u mjesečnim neto iznosima od 210,00€ po zaposlenom i na godišnjem nivou je isplaćen u ukupnom neto iznosu od 2.790,00€ neto, odnosno u bruto iznosu od 3.805,30€. Subjekt revizije nije donio internu proceduru o nagrađivanju zaposlenih za izuzetne rezultate na radu .

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije ne obezbjeđuje evidenciju prisutnosti zaposlenih na poslu za revidiranu godinu (vrijeme dolaska i odlaska na poslu) koja je osnov za utvrđivanje broja sati na osnovu koje se vrši obračun zarade za redovan rad odnosno na osnovu kojih se sačinjavaju karneti, već se obračun zarada vršio za puno radno vrijeme.
Subjekt revizije je u 2025.godini donio uputstvo o načinu vođenja evidencije o dolasku na posao i prisustvu na radu (br.01-015/25-54 od 19.02.2025.godine) kojim se uređuje obavezno vođenje evidencije o dolasku na posao i prisustvu na radu zaposlenih u Centru, a takođe su i prezentirane evidencije koje se vode poslije donošenja istog.

Revizijom je utvrđeno da je subjekat revizije izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima (IOPPD obrasce) za 2024.godinu dostavljao nadležnom poreskom organu, ali ne u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (do 15-og u mjesecu za prethodni obračunski period).

- **Subjekt revizije je dužan da IOPPD obrasce dostavlja nadležnom organu u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini,**

načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Izdaci za ostale naknade (pozicija 412)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 18.775,05€ obuhvataju izdatke u iznosu od 18.363,29€ koji su isplaćeni preko SAP-a, dok je dio izdataka u iznosu od 411,76€ isplaćen sa žiro računa Centra.
Izdaci za ostale naknade izvršeni u iznosu od 18.363,29€, odnose se na naknade za rad članovima Savjeta u iznosu od 15.445,80€ (neto naknade u iznosu od 12.600€, porezi i doprinosi u iznosu od 2.845,80) i naknade isplaćene po ugovoru o dopunskom radu u iznosu od 2.917,49€.
Članom 26 stav 5 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru propisano je da se naknade za komisije i savjete ustanovljene posebnim zakonom ili odlukom organa lokalne samouprave, mogu isplatiti uz saglasnost Vlade. Vlada Crne Gore je sjednici održanoj 13.04.2023 (zaključak Vlade br.07-011/23-1714/2 od 20.4.2023.) dala saglasnost za isplatu mjesečne naknade za rad predsjednika i članova Savjeta JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore, kojim je određeno da naknadu određuje ministar u skladu sa raspoloživim sredstvima i to: predsjedniku Savjeta mjesečno do 70%, a članovima Savjeta mjesečno do 50% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini.
U skladu sa navedenim Zaključkom Vlade, naknade za rad predsjedniku i članovima Savjeta isplaćivane su shodno mjesečnim rješenjima potpisanim od strane ministra ljudskih i manjinskih prava i to predsjedniku Savjeta 350,00€ a članovima Savjeta 200,00€ u neto iznosu.
Izdaci u iznosu od 2.917,49€ odnose se na naknade isplaćene shodno ugovoru od dopunskom radu sa jednim licem i to neto naknade u iznosu od 2.400,00€ i doprinosa u iznosu od 515,49€. Ugovor o dopunskom radu zaključen je za najsloženije finansijske poslove, finansijske zadatke koji se odnose na ovjeravanje tačnosti i punovažnosti predloga i zahtjeva za plaćanje državnim novcem i prikupljanje državnog novca, vođenje računovodstva i druge poslove. Ugovorom u dopunskom radu ugovorena je mjesečna neto naknada u iznosu od 200,00€ i isti je zaključen za period od 12 mjeseci.
Izdaci u iznosu od 411,76€ odnose se na isplatu neto naknade u iznosu od 350,00€ i poreskih obaveza u iznosu od 61,76€ shodno zaključenom Ugovoru o dopunskom radu sa zaposlenom Centra za poslove organizacije i realizacije programskih aktivnosti za period septembar-decembar 2024.godine. U postupku revizije je prezentovan i Izvještaj o izvršenim poslovima, vezano za navedeni Ugovor o dopunskom radu.
Članom 202 Zakona o radu je propisano da zaposleni koji radi puno radno vrijeme može da zaključi ugovor o dopunskom radu sa istim ili drugim poslodavcem, u trajanju do jedne polovine punog radnog vremena, kao i da se ugovor o dopunskom radu zaključuje u pisanoj formi i sadrži između ostalog i podatke o radnom vremenu. Uvidom u prezentovani Ugovor o dopunskom radu, utvrđeno je da je istim definisano da izvršilac obavlja posao svakog radnog dana u trajanju od najviše 20 radnih sati nedeljno, pri čemu nijesu navedeni podaci o radnom vremenu vršenja dopunskog rada.

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o dopunskom radu koji sadrže sve elemente propisane odredbama člana 202 Zakona o radu.**

Uvidom u IOPPD obrasce utvrđeno je da su naknade po Ugovoru o dopunskom radu i obračunati doprinosi iskazani na šifri 002-Zarada za dopunski rad u decembru za cjelokupni period angažovanja.

Izdaci za kancelarijski materijal i sitan inventar (pozicija 4131)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 2.288,66€ odnose se na: kancelarijski materijal u iznosu od 1.282,12, higijenu u iznosu od 406,33€ i ostalo (cvjetne aranžmane, posuđe i sl.) u iznosu od 600,21€. Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama dobavljača.

Izdaci za publikacije i časopise (pozicija 4133)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 940,31€ odnose se na izdatke za: katalog propisa, turističku monografiju CG i katalog „Dio Mediterana“. Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama dobavljača.

Izdaci za električnu energiju (pozicija 4134)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 1.697,35€ odnose se na električnu energiju za poslovni prostor Centra u iznosu od 1.639,58€ i za stan koji koristi direktor Centra u iznosu od 57,77€. Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama dobavljača.

Izdaci za gorivo (pozicija 4135)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 3.701,43€ odnose se na gorivo i dokumentovani su zbirnim nalozima za plaćanje sa rekapitulacijama izlaznih računa.
Subjekt revizije je donio Interno pravilo o visini potrošnje goriva na teret Centra br. 61 od 28.02.2022.godine, kojim je definisano da se vozilom zadužuje vozač, a po nalogu direktora i drugi zaposleni, ali istim nije određen mjesečni limit potrošnje goriva direktora Centra, već je definisano da količina utrošenog goriva ne može biti veća od opredijeljenih sredstava u skladu sa Zakonom o budžetu.
Centar je zaključio Ugovor sa dobavljačem o nabavci goriva za službena vozila. Ukupna vrijednost goriva prema prihvaćenoj ponudi (direktna nabavka) je 2.800,00€ bez pdv-a i 588,00€ iznos PDV-a, a snadbijevanje se vrši putem kartica.
Revizijom je utvrđeno da Centar raspolaže sa dva vozila, od kojih jedno vozilo koristi direktor Centra, a drugo vozač (angažovan Ugovorom o djelu).
Revizijom je utvrđeno da je direktor Centra izdavao nalog za korišćenje vozila (obrazac PN3), koji nije predviđen Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore. Takođe, u postupku revizije subjekt revizije nije prezentovao dokaze da je direktor Centra odredio broj prevoznih

sredstava neophodan za nesmetan rad organa u skladu sa članom 4a navedene Uredbe.

- **Direktor Centra treba da izdaje putne naloge za službeno i drugo vozilo na obrascima propisanim Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, kao i da odredi broj prevoznih sredstava neophodan za nesmetan rad organa u skladu sa članom 4a, navedene Uredbe.**

Izdaci za službena putovanja (pozicija 4141)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 18.929,01€ odnose se na: smještaj i avio karte u iznosu od 7.812,25€, reprezentaciju u iznosu od 3.667,50€, dnevnice u iznosu od 5.640,52€, putarinu, parking, autobuske karte u iznosu od 784,64€, korišćenje sopstvenog vozila u iznosu od 415,51€, usluge taxi prevoza u iznosu od 341,20€, gorivo u iznosu od 190,0€, prtljag u iznosu od 52,82€ i boravišnu taksu u iznosu od 24,54€.

Subjekt revizije je donio Interno pravilo o obračunu dnevnica i drugih troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu od 15.06.2020.godine, koje je usklađeno sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.
Revizijom je utvrđeno da su putni nalozi uglavnom uredno popunjeni (kod pojedinih nedostaje potpis podnosioca računa i /ili nalogodavca), kao i da su putni nalozi izdati na ime direktora Centra, potpisivani od strane istog u svojstvu nalogodavca i podnosioca računa.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi razdvajanje odgovornosti u dijelu potpisivanja akata vezano za ostvarivanje prava direktora, na način propisan odredbama člana 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.**

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju, vezano za službena putovanja, utvrđeno je da je obračun troškova dnevnica i upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe vršen u skladu sa važećom Uredbom, da su lica koja su bila na službenom putu, popunjavala obrazac -Prilog 1-Osnovne naznake i podaci koji se odnose na najavu sl.puta, a po povratku sa službenog puta sačinjavani su izvještaji. U pojedinim slučajevima je uz putne naloge prilagana i agenda.
Osim dijela smještaja i avio karti koji su isplaćivani po fakturama shodno zaključenim ugovorima sa dobavljačima (jednostavne nabavke do 8.000,00€), ostali izdaci službenih putovanja (iskazani na poziciju 4141) dokumentovani su putnim nalozima, fiskalnim računima i fakturama.
Direktoru i zaposlenima su prilikom odlaska u inostranstvo isplaćivane akontacije na žiro računima, koje su pravdane nakon službenog puta.

Revizijom je utvrđeno da je Centar u većini slučajeva u okviru naloga za službeno putovanje obračunavao i isplaćivao troškove reprezentacije, iako isti nijesu predviđeni Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao trošak nastao u vezi sa službenim putovanjem. Takođe, revizijom je utvrđeno da su licu angažovanom po osnovu Ugovora o djelu (vozaču), kao i predsjedniku i članovima Savjeta, isplaćivane dnevnice i ostali troškovi sa službenog puta (korišćenje sopstvenog vozila, putarina, taxi usluge), iako isti

nijesu zaposleni Centra već ih je Vlada imenovala za članove Savjeta, pri čemu je putne naloge za iste, potpisivao direktor Centra kao nalogodavac.

- **Subjekt revizije treba da vrši obračun i isplatu troškova službenih putovanja samo zaposlenim licima Centra i u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.**

Revizijom je utvrđeno da Centar u okviru izdataka za službena putovanja u Glavnoj knjizi evidentirao izdatke reprezentacije u iznosu od 3.667,50€, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

- **Subjekt revizije treba da evidentiranje i plaćanje izdataka vrši sa odgovarajućih pozicija shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

Izdaci za reprezentaciju (pozicija 4142)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 3.325,68€ odnose se na kupovinu robe u maloprodaji u iznosu od 1.422,85€, ugostiteljske usluge u iznosu od 1.239,20€ i poklone u iznosu od 663,63€. Navedeni izdaci su dokumentovani fiskalnim računima i fakturama dobavljača.
Subjekt revizije nije prezentovao akta na osnovu kojih bi se moglo utvrditi za koje namjene je vršena nabavka poklona u ukupnom iznosu od 663,63€ (navedeni izdaci su dokumentovani fakturama, a ne i odlukama o nabavci ili slično), pa se konstatuje da navedeni izdaci nijesu potpuno dokumentovani.

Izdaci za telekomunikacione usluge (pozicija 4143)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 4.596,19€ odnose se na usluge fiksne telefonije u iznosu od 589,35€, usluge mobilne telefonije u iznosu od 3.993,34€ i na poštarinu u iznosu od 13,50€.
Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama i potvrdom o prijemu pošiljke.
Revizijom je utvrđeno da se izdaci u iznosu od 201,59€ odnose na usluge mobilne telefonije za dva mjeseca za jednog zaposlenog. Isti su dokumentovani fakturama ovjerenim od strane direktora Centra, ali se na osnovu prezentovane dokumentacije nijesu mogli utvrditi razlozi plaćanja istih, budući da se svim zaposlenima do određenog limita plaćaju usluge mobilne telefonije, shodno Ugovoru za navedene usluge, pa se konstatuje da izdaci u iznosu od 201,59€ nijesu potpuno dokumentovani.

Izdaci za proviziju banke (pozicija 4144)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 469,86€ odnose se na proviziju banke i dokumentovani su bančinim izvodima.

Izdaci za notarske usluge (pozicija 4146)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 64,01€ odnose se na notarske usluge i isti su dokumentovani fakturama i fiskalnim računima.

Izdaci za naknade po osnovu zaključenih ugovora o realizaciji programske aktivnosti (pozicija 4147)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 69.567,55€ odnose se na: naknade shodno zaključenim ugovorima o realizaciji programskih aktivnosti u iznosu od 51.041,33€ (bruto iznos), štampanje kataloga za promociju, časopisa KOD, knjiga i sl. u iznosu od 6.045,16€, ugostiteljske usluge u iznosu od 4.050,83€, organizovanje osme kolonije slikara iz Balkana u iznosu od 3.500,00€, ozvučenje, led ekrane i sl. u iznosu od 1.452,00€, ugovore o djelu u iznosu od 1.090,27€, izložbeni prostor u iznosu od 1.058,75€, smještaj 983,80€ i ostalo u iznosu od 345,40€.
Naknade shodno zaključenim ugovorima o realizaciji programske aktivnosti u iznosu od 51.041,33€ (bruto iznos) odnose se na zaključenih 105 ugovora o realizaciji raznih programskih aktivnosti (Poezija Bokeljskih Hrvata, Svi smo mi Crna Gora - bogatstvo različitosti, Veče klapa, Antologija poezije bokeljskih Hrvata itd), pri čemu su pojedina lica angažovana više puta u toku godine za različite programske aktivnosti. Po ugovorima iz 2023.godine isplaćen je iznos od 4.373,10€. Ugovorene naknade su iznosile po osobi od 70,00€ (za dizajn svijetla i tehničku podršku i za fotografske usluge) do 7.000,00€ za 3 koncerta, a pojedinačno (po jednoj programskoj aktivnosti) do 4.500,00€.
Subjekt revizije je donio Interno pravilo o utvrđivanju novčane nadoknade spoljnim saradnicima angažovanim za realizaciju programskih aktivnosti br. 62 od 28.02.2022.godine. Shodno navedenom Pravilu broj angažovanih lica se određuje u odnosu na programsku aktivnost, repertoar i složenost programske aktivnosti, a iznos honorara na osnovu: renomea umjetnika/učesnika, stvaralačkog ugleda, nagrade i priznanja iz oblasti za koju se angažuje, složenosti poslova, uslova rada, obima posla, trajanja procesa rada, kao i dodatne troškove definisane ugovorom i druge okolnosti koje mogu nastati u toku realizacije konkretne programske aktivnosti. Pravilom su predviđene visine nadoknade za lica koja se angažuju na realizaciji programske aktivnosti, dok nije predviđena visina naknade za pjevače i druge umjetnike (izvođenje muzičkih numera, folklornih numera, numera na instrumentima, solističkih, plesnih numera i td.) kao ni za dizajnere, iako je u 2024. godini angažovan veliki broj istih.

Revizijom je utvrđeno da je Centar u Glavnoj knjizi evidentirao ukupne izdatke po osnovu navedenih aktivnosti (prenosi sredstava na devizni račun sa tekućeg žiro računa), uz određena odstupanja u načinu iskazivanja izdataka po vrsti i licima.

U postupku revizije je utvrđeno da je subjekt revizije vršio obračun i isplatu poreza i prireza po osnovu isplate naknada svih angažovanih lica, i u IOPPD obrasce je iskazao obračun poreza i doprinosa za svako lice, dok nijesu prezentovani dokazi o ravno-pravnom statusu istih.

Revizijom je utvrđeno da je Centar objavljivao obavještenja o realizovanim programskim aktivnostima na zvaničnom sajtu, ali angažovana lica nijesu sačinjavala izvještaje o sprovedenim aktivnostima, niti je ugovorima definisana obaveza sačinjavanja istih.

- **Preporučuje se subjektu revizije da ugovorima o realizaciji programskih aktivnosti definiše obavezu sačinjavanja izvještaja o realizovanim aktivnostima u cilju transparentnijeg izvještavanja o realizaciji ugovorenih aktivnosti.**

Izdaci u iznosu od 6.045,16€ odnose se na: štampanje kataloga za promociju, štampanje knjiga i časopisa KOD, pri čemu se dio izdataka u iznosu od 2.787,84€ odnosi na plaćanje neizmirenih obaveza iz 2023. godine. Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama dobavljača.
Izdaci u iznosu od 4.050,83€ odnose se na izdatke za reprezentaciju (večere i sl.) nastali povodom realizacije programskih aktivnosti. Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama i zabilješkama na kojima se navode razlozi nastanka navedenih izdataka. Shodno navedenom, konstatuje se da je Centar u okviru izdataka na poziciji 4147 u Glavnoj knjizi evidentirao izdatke reprezentacije u iznosu od 3.667,50€, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.
Izdaci u iznosu od 3.500,00€ odnose se na saradnju sa Institutom knjige i promocije iz Tirane zbog organizovanja balkanske kolonije slikara u Ulcinju.
Izdaci u iznosu od 1.452,00€ odnose se na led ekrane, ozvučenje i rasvjetu za koncert i isti su dokumentovani ugovorom o jednostavnoj nabavci i fakturama dobavljača.
Izdaci u iznosu od 1.090,27€ odnose se na ugovore o djelu zaključene sa 7 lica za: uposlenje na štandu u okviru 18.Međunarodnog sajma knjiga, tehničku postavku izlagačkog prostora Centra na 18. Međunarodnom sajmu knjiga, uposlenje na štandu u okviru 10 internacionalnog sajma knjiga "Grad diše knjigama", za postavljanje slika za potrebe programske aktivnosti, kao i za krečenje prostorija Centra, na period trajanja navedenih aktivnosti. Naknade po licu su iznosile od 80,00€ do 150,00€ i obračunate su i isplaćivane poreske obaveze (porez i prirez). Revizijom je utvrđeno da su u IOPPD obrascima iskazani obračuni poreza i doprinosa po osnovu isplate naknada za svako lice, ali nijesu prezentovani dokazi o radno-pravnom statusu istih.
Izdaci u iznosu od 1.058,75€ odnose se na izložbeni prostor i dokumentovani su fakturom dobavljača.
Izdaci u iznosu od 983,80€ odnose se na smještaj za izvođače i isti je dokumentovan samo fakturama dobavljača, a ne i aktima o odobravanju plaćanja istih (odluke ili slično), pa se konstatuje da izdaci u iznosu od 983,80€ nijesu potpuno dokumentovani.
Izdaci u iznosu od 345,40€ odnose se na izradu vizit karti za direktora Centra u iznosu od 266,69€ i na poreske obaveze (za jedan mjesec) za lice koje je angažovano ugovorom o privremeno-povremenim poslovima u iznosu od 78,71€.
Uvidom u strukturu evidentiranih izdataka u Glavnoj knjizi Centra u okviru pozicije 4147 - Konsultantske usluge, utvrđeno je da je Centar u okviru navedene pozicije evidentirao ukupne izdatke u iznosu od 69.567,55€, koji ne predstavljaju konsultantske usluge, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Izdaci za kotizacije za seminar (pozicija 4148)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 302,50€ odnose se na kotizaciju za IV regionalnu konferenciju o javnim nabavkama i isti su dokumentovani fakturom dobavljača.

Izdaci za ostale usluge (pozicija 4149)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 4.544,99€ odnose se na: izradu pozivnica, postera, cerada i sl. u iznosu od 2.145,58€, usluge lakiranja i limarije i registraciju vozila u iznosu od 1.432,50€, mail paket biznis i ostale usluge (obnova domena, obnova certifikata izdatog na kriptografskom tokenu i td.) u iznosu od 966,91€.
Navedeni izdaci su dokumentovani ugovorom o izdavanju i korišćenju kvalifikovanog certifikata i fakturama dobavljača.

Izdaci za tekuće održavanje građevinskih objekata i opreme (pozicija 4152 i 4153)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 2.243,18€ odnose se na: servis opreme (servis vozila, servis kompjuterske opreme i td) u iznosu od 1.900,39€, pranje vozila u iznosu od 252,16€ i ostalo u iznosu od 90,63€. Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama dobavljača.

Izdaci za zakup objekata (pozicija 4171)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 32.600,00€ odnose se na: zakup poslovnog prostora (sjedište CEKUM-a) u iznosu od 29.400,00€ i zakup stana (za direktora Centra) u iznosu od 3.200,00€.
Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije zaključio Ugovor o zakupu poslovnih prostorija br. 58 od 28.02.2023.godine i br. 01-082/24-38 od 16.02.2024.godine za potrebe smještaja kancelarija JU Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore u bruto iznosu od 2.450,00€. Troškovi poreza i prireza su uračunati u cijenu i obaveza su zakupodavca. Navedeni ugovori su ovjereni kod notara shodno članu 629 Zakona o obligacionim odnosima.
Takođe, zaključen je ugovor o zakupu stana br.01-015/24-163 od 30.05.2024.godine između zakupodavca i JU Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina CG, koji je potpisan od strane direktora Centra. Mjesečna zakupnina iznosi 400,00€. Na osnovu navedenog Ugovora nije se moglo utvrditi kome je stan namijenjen, ali je shodno izjavi ovlašćenog lica, dobijena informacija da je stan zakupljen za direktora Centra, kako bi se smanjili troškovi prevoza jer je isti sa mjestom prebivališta u Ulcinju, a shodno Odluci Savjeta od 29.05.2024.godine. Uvidom u Odluku donijetu od strane Savjeta u vezi sa navedenim, utvrđeno je da je ista donijeta pozivanjem na nadležnosti Savjeta utvrđene Statutom Centra, ali istom nije definisan osnov za ostvarivanje prava direktora na plaćanje zakupa stana van mjesta prebivališta. Uslovi, način ostvarivanja i visina naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru nastalih u vezi sa radom utvrđeni su Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.

- **Subjekt revizije treba da naknade troškova nastalih u vezi sa radom zaposlenih, isplaćuje u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, ukoliko isto nije bliže uređeno drugim propisom.**

Izdaci za zakup zemljišta (pozicija 4173)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 438,62€ odnose se na zakup parking mjesta shodno zaključenom Ugovoru sa Parking servisom od 15.01.2024.godine i mjesečnim fakturama.

Izdaci po osnovu ugovora o djelu (pozicija 4191)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 13.199,60€ odnose se na neto naknade po osnovu zaključenih ugovora o djelu u iznosu od 7.200,00€, poreza i doprinosa i prireza u iznosu od 2.291,21€, neto naknade po osnovu zaključenog ugovora o privremeno-povremenim poslovima u iznosu od 3.000,00€ i porezi i doprinosi po ovom osnovu u iznosu od 708,39€
Ugovori o djelu su zaključeni za obavljanje poslova: vozača i higijeničarke. Sa vozačem su zaključeni ugovori o djelu za period od 12 mjeseci (2 ugovora na period od po 6 mjeseci), a sa higijeničarkom na period od 2 mjeseca u neto mjesečnom iznosu od 300,00€ do 550,00€**.** Na navedene naknade plaćene su poreske obaveze (porez i doprinosi i prirez u iznosu od 2.291,21€).
Shodno navedenom, konstatuje se da je Centar tokom 2024.godine angažovao lice po ugovoru o djelu za obavljanje poslova vozača, pri čemu nije aktom o sistematizaciji utvrdio navedeno radno mjesto, imajući u vidu neophodnost vršenja navedenih poslova za potrebe redovnih aktivnosti Centra.
Članom 669 Zakona o obligacionim odnosima je propisano da se ugovorom o djelu poslenik (preduzimač, izvođač radova) obavezuje da obavi određeni posao (izrada ili opravka određene stvari ili izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog rada i sl.), a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu, što znači da navedeni ugovor za predmet ima obavljanje poslova van djelatnosti poslodavca, da ne postoji potreba da se isti obavljaju u kontinuitetu za poslove koji pripadaju poslovima redovne djelatnosti subjekta i za koje bi shodno njihovom opisu trebalo sa licima zasnovati radni odnos zaključivanjem ugovora o radu.

- **Subjekt revizije treba da ugovore o djelu zaključuje u skladu sa članom 669 Zakona o obligacionim odnosima, a za poslove koji zahtijevaju angažovanje tokom cijele godine i neophodni su za obavljanje redovnih aktivnosti sistematizuje radno mjesto i zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o djelu.**

Ugovor o privremeno-povremenim poslovima je zaključen sa jednim licem (zaključena su 2 ugovora -na period od 01.03.do 30.09.2024.godine i na period od 01.10.2024.godine do 31.03.2025.godine) za poslove higijeničarke. Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da je istoj izvršena isplata u 2024.godini za 10 mjeseci, što je i evidentirano u Glavnoj knjizi Centra. Obračunate su i isplaćene i poreske obaveze i isto je iskazano u IOPPD obrascima.
Shodno navedenom, konstatuje se da je Centar, zaključio ugovor o privremeno-povremenim poslovima sa istim licem na period duži od 120

radnih dana u kalendarskoj godini, što nije u skladu sa članom 200 Zakona o radu.

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o privremeno-povremenim poslovima na način kako je to propisano članom 200 Zakona o radu.**

Revizijom je utvrđeno da su navedena lica dostavljala mjesečne potvrde o izvršenom radu, kao dokaz da su izvršili ugovorom definisane obaveze.

Centar nije prezentovao potvrde o radno-pravnom statusu angažovanih lica, pa se nije moglo utvrditi da li su poreske obaveze ispravno obračunate, budući da se obračun poreskih obaveza razlikuje kod zaposlenih i nezaposlenih lica.

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja lica po ugovorima treba da obezbijedi podatke o radno pravnom statusu istih u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

Takođe se konstatuje da izdaci nastali po osnovu zaključenog ugovora o privremeno-povremenim poslovima u iznosu od 3.708,39€ ne predstavljaju ugovor o djelu jer je zaključen u skladu sa Zakonom o radu, pa je iste trebalo evidentirati na odgovarajućoj poziciji shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Izdaci za izradu softvera (pozicija 4193)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 490,05€ odnose se na nabavku operativnog sistema Microsoft Windows 11 Professional i nabavku Microsoft Office Home and Business. Navedeno je dokumentovano sa fakturama dobavljača.

Izdaci za osiguranje (pozicija 4194)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 621,27€ odnose se na kolektivno osiguranje od nezgode u iznosu od 513,27€ i na kolektivno osiguranje zaposlenih od težih bolesti i hirurških intervencija u iznosu od 108,00€. Navedeni izdaci su dokumentovani ugovorom, fakturama i ponudama.

Izdaci za komunalne usluge (pozicija 4196)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 621,27€ odnose se na: odvoz otpada u iznosu od 290,82€, deponovanje komunalnog otpada u iznosu od 236,47€ i na vodu u iznosu od 54,85€. Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama dobavljača.

Izdaci za finansijsku pomoć pojedincima (pozicija 4318)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 2.849,00€ odnose se na: pomoć fizičkim licima u iznosu od 1.850,00€, plaćanja naknada za 8. mart u iznosu od 900,00€ i poreza po osnovu isplate naknada povodom 8. marta u iznosu od 99,00€.

Izdaci u iznosu od 1.850,00 odnose se na pomoć, odnosno sponzorstvo fizičkim licima u iznosima od 200,00€ do 500,00€ i isti su dokumentovani molbama fizičkih lica i odlukama direktora Centra. Za 8. mart je isplaćeno zaposlenim ženama Centra ukupno 900,00€ (po 150,00€), a isplaćene su i poreske obaveze u iznosu od 99,00€. Isto je dokumentovano Odlukom direktora.

Izdaci za pomoć pravnim licima (pozicija 4319)

Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 5.700,00€ odnose se na neto izdatke za 14 pravnih lica. Novčane pomoći su isplaćivane u iznosu od 300,00€ do 700,00€ i dokumentovane su fakturama dobavljačima.
Navedeni izdaci su mjesečno po licu iznosili od 300,00€ do 700,00€ i dokumentovani su molbama pravnih lica i odlukama direktora Centra.

Izdaci za opremu (pozicija 4415)
Izdaci evidentirani u Glavnoj knjizi Centra u iznosu od 3.370,85€ odnose se na nabavku opreme (lap topova, štampača, kancelarijske stolice i stolovi, garnišle, zavjese, laminat i td.). Navedeni izdaci su dokumentovani fakturama dobavljača i fiskalnim računima.

3.10 ZAPOŠLJAVANJE

Tokom 2024.godine Vlada je Rješenjem o razrješenju direktora Javne ustanove Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina (br.08-104/24-2248/3 od 25.4.2024.god. razriješila Salka Lubodera dužnosti direktora Centra, zbog isteka mandata i rješenjem o imenovanju direktora Javne ustanove Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina (br.08-100/24-2248/3 od 25.4.2024.god imenovala Gzima Hajdinagu za direktora Centra na period od četiri godine.

Shodno odredbama člana 30 Zakona o kulturi, na zaposlene u Ustanovi primjenjuju se opšti propisi o radu i kolektivni ugovori. Subjekt revizije je donio i interno pravilo o načinu popunjavanja slobodnih radnih mjesta u JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina(br.200-16/20 od 15.6.2020.god. Ovim internim pravilom propisuje se način pokretanja postupka za popunavanje slobodnih radnih mjesta, objavljivanje oglasa, provjeru i ocjenjivanje kandidata, sačinjavanje Rang liste kandidata, donošenje odluke o zasnivanju radnog odnosa, zaključivanje ugovora o radu i prijavljivanje zaposlenih na obavezno socijalno osiguranje u JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore
Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji JU Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina kao i izmjenama i dopunama istog sistematizovano je 12 radnih mjesta za 12 izvršilaca. Na Pravilnik kao i izmjene i dopune prezentirane su saglasnosti Vlade. Pravilnikom je definisan detaljan opis poslova, potrebni uslovi za obavljanje poslova radnih mjesta, broj izvršilaca na sistematizovanim radnim mjestima.
Na dan 31.12.2024.godine u Centru je bilo zaposleno 10 lica, a tokom 2024 godine nije bilo zapošljavanja.
Kako je u aprilu 2024.godini, tadašnjem direktoru istekao mandat od 4 godine, a ugovorom o radu direktora (br.154 od 28.04.2020) ugovoreno je da

"direktor koji istekom vremena na koje je imenovan, ne bude ponovo imenovan, odnosno ako mu mandat prestane prije vremena na koje je imenovan ili bude razriješen, raspoređuje se kod ovog poslodavca na drugi odgovarajući posao, za čije se obavljanje zahtijeva isti stepen stručne spreme, radnog iskustva, odnosno kvalifikacija", sa istim je zaključen aneks ugovora o radu (br.01-100/24 -108/1 od 25.04.2024, tako što je sa mjesta direktora raspoređen na radno mjesto glavnog savjetnika rukovodioca programskih aktivnosti. Zaključivanju aneksa prethodila je ponuda za zaključenje aneksa ugovora o radu. Ugovorom o radu direktora, kao ni aneksom ugovora o radu koji je zaključen u 2024.godini, nije definisano vrijeme na koje se zaključuje ugovor, što nije u skladu sa članom 31 Zakona o radu, kojim je vrijeme na koje se zaključuje ugovor propisan kao obavezan element sadržine ugovora o radu.

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o radu koji sadrži sve elemente propisane članom 31 Zakona o radu**

Uvidom u personalne dosije zaposlenih utvrđeno je da isti ispunjavaju uslove za predmetna mjesta, kao i da se zapošljavanje istih vršilo u skladu sa zakonom propisanom procedurom i internim pravilom.

3.11 JAVNE NABAVKE

Centar je u roku donio Plan javnih nabavki za 2024.godinu br. 426/24-5 od 17.01.2024.godine procijenjene vrijednosti 51.425,00€ sa pdv-om (42.500,00€ vrijednost bez pdv-a i pdv u iznosu od 8.925,00€). Planirano je sprovođenje dvije jednostavne nabavke i to: usluge štampanja knjiga, časopisa i drugih izdanja i publikacija i usluge tehničke podrške za realizaciju programskih aktivnosti. Ministarstvo finansija je dalo saglasnost na Plan br. 02-430/24-176/1 od 24.01.2024.godine. Tokom godine nije bilo izmjene Plana.
Subjekt revizije je odredio dva službenika za javne nabavke. U 2024.godini, jedno lice obavljalo poslove službenika za javne nabavke koje ispunjava uslove za rad na poslovima javnih nabavki.
Subjekt revizije nije donio proceduru o planiranju javnih nabavki, budući da se skoro sve nabavke vrše direktnom nabavkom (do 8.000,00€). Zahtjevi o potrebama zaposlenih se dostavljaju službeniku za javne nabavke koji provjerava da li ima dovoljno sredstava za traženu nabavku, a zatim se traži odobrenje od direktora prije sprovođenja nabavke.
Subjekt revizije je u roku dostavio Ministarstvu finansija Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke br. 01-426/25-36/3 i 4 od 03.02.2025.godine.

Shodno Godišnjem izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke broj sprovedenih jednostavnih nabavki preko CEJN-a je 1, ukupne ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 23.595,00€ (19.500,00€ bez pdv-a i 4.095€

pdv), broj direktnih nabavki je 196, ukupne vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 41.109,82€.

Revizijom je utvrđeno, upoređujući podatke evidentirane u Glavnoj knjizi subjekta revizije, sa podacima iskazanim u Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, da subjekt revizije u Izvještaju koji se odnosi na direktne nabavke do 8.000,00€ nije iskazao nabavke u manjem iznosu.

U postupku revizije je izvršen uvid u dokumentaciju sprovedene jednostavne nabavke - usluge tehničke podrške za realizaciju programskih aktivnosti i utvrđeno je sljedeće: navedena nabavka je predviđena Planom javnih nabavki za 2024.godinu; ista je sprovedena preko ESJN-a, jedini kriterijum za vrednovanje ponuda je cijena, dostavljena je samo jedna ponuda. Navedena ponuda je dostavljena na vrijednost od 19.300,00€ (bez pdv-a), ali je subjekt revizije naveo u zahtjevu za dostavljanje ponuda da će se ugovor zaključiti na procijenjenu vrijednost jednostavne nabavke u iznosu od 19.500,00 eura bez uračunatog PDV-a, kao i da naručilac nije u obavezi da iskoristi sve usluge specificirane dokumentacijom.

Uvidom u fakture za nabavku usluga tehničke podrške za realizaciju programskih aktivnosti i ponude u vezi sa istim, utvrđena je neuporedivost istih budući da su opisi na fakturi ili zbirno prikazani ili opis nije identičan sa istim u ponudi. Takođe, subjekt revizije je prilikom nabavki određenih usluga, od ponuđača zahtijevao pružanje istih sa manje bitnim karakteristikama od predviđenih (što je u skladu sa zahtjevom za dostavljanje ponuda), u vezi sa čim nije prezentovan pisani zahtjev.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi uporedivost faktura sa ponudom ili u slučaju nemogućnosti (zbog potrebe da se za neku stavku tehničke specifikacije koristi manje karakteristika od predviđenih) da obezbijedi pisani zahtjev i uporedivost faktura sa istim.**

Revizijom je utvrđeno da je Centar tokom 2024.godine ostvario ukupne izdatke po osnovu reprezentacije u iznosu od 11.044,01€, pa se konstatuje da isti nije sproveo odgovarajući postupak nabavke po osnovu navedenih izdataka u skladu sa vrijednosnim razredom shodno članu 26 i 27 Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki, budući da su sve nabavke po osnovu reprezentacije izvršene direktnom nabavkom.

- **Subjekt revizije treba da vrši nabavke po postupcima koji su predviđeni za određeni vrijednosni razred u skladu sa članom 26 i 27 Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki.**

Subjekt revizije je prezentovao Evidenciju o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i metodologija analize rizika u vršenju kontrole u postupcima jn.br. 01-426/24-454 od 24.12.2024.godine.

3.12 SUDSKI SPOROVI

Shodno izjavi odgovornog lica, u toku 2024.godine Centar nije imao sudskih sporova.

3.13 KANCELARIJSKO POSLOVANJE

Subjekt revizije je donio interno pravilo o kancelarijskom i arhivskom poslovanju br. 200/20 od 15.06.2020.godine shodno kojem se kancelarijsko i arhivsko poslovanje vrši u skladu sa propisima o kancelarijskom i arhivskom poslovanju i navedenim Pravilnikom. Istim je navedeno da se sve primljene pošiljke evidentiraju u arhivi i unose u odgovarajuće evidencije i to: djelovodnik, knjiga računa i elektronskim putem.
Shodno informacijama od ovlašćenih lica Centra, isti evidenciju ne vrše elektronskim putem. Od evidencija raspolažu sa djelovodnikom i knjigom ulaznih faktura.
Uvidom u djelovodnik utvrđeno je da je isti zaključen na kraju godine na način kako je propisano internim pravilom.

Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Zoran Jelić